

BURMESE
CLASSIC

တက္ကသိုလ်

ကျွန်တော်
နှင့်
နတ်ဘုရားဆိုင်ရာ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၅၇၀/၉၉ (၈)

မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၅၅၁/၉၉ (၉)

မျက်နှာဖုံး ဒီဇိုင်း

ပန်းချီ ဝသုန်

ကွန်ပျူတာစာစီ

စံ လဲ့ လဲ့ မာ

အဖုံးဖလင်

Master Colour separation

ပထမ အကြိမ်

၁၉၉၉-

အုပ်ရေ ၅၀၀

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ရွှေအိမ် (မြ-၀၁၂၉၉)၊ တိုင်းလင်းစာပေ

(၈/၆၅)၊ အုပ်စု-၃

စော်ဘွားကြီးကုန်း။

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ဦးနေမျိုး၊ (နေမျိုးပုံနှိပ်တိုက်)

(၉၁) ဝိုလ်ဥတ္တမလမ်း၊ ဘောဂရပ်ကွက်၊ ကြည့်မြင်တိုင်။

စာအုပ်ချုပ်

သစ်လွင်ဇ

အန်မိုး - ၃၅၅၀ - ကျပ်

ဝိညာဉ်တစ်ခုတစ်စောင်ကြွပျံ့သူ

လူတစ်ယောက် မတ်တပ်ရပ်နေ
တယ်။ လူပေါင်းများစွာက သူ့ကို လာရောက်
အရိုအသေ ပြုတယ်။ တချို့လူတွေက သူ့ကို
လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ကြတယ်။ ထူးဆန်းတာက
သူ့ရဲ့လက်ဖဝါးကို လက်ညှိုးလေးနဲ့ ကုတ်၊ ကုတ်
သွားကြတယ်။

သူတို့ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ စည်းကမ်း
တစ်ခုပေါ့...။

တစ်နေရာမှာ အိဂျစ်တုန်းတော်
ကြီးတစ်ပါးဟာ လက်အစုံကို ဆန့်တန်းထား

www.burmeseclassic.com

၄ ✦ ကာရာမင်းစေ

တယ်။ မြတ်လုံးတွေကိုလည်း မှိတ်ထားလေရဲ့။
လေစီးကြောင်းထဲမှာ သူ့ရဲ့ဝတ်ရုံကတသုန်သုန်
လွင့်နေတယ်။

ခဏအကြာမှာ အဲဒီဘုန်းတော်
ကြီးဟာ ဓာတ်စီးပြီး၊ ဆန်းကြယ်တဲ့ စကားတွေ
ကို တတွတ်တွတ် ပြောလာပါတယ်။ သူ ပြော
နေတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ...

“ပလိုတီးနပ်စ်” ဟာ မြင့်မြတ်တဲ့
ဝိညာဉ်တစ်ခုရဲ့ စောင့်ကြပ်ခြင်းကို ခံရသူ...တဲ့။

ပလိုတီးနပ်စ်.. ဟာ သူ့ရှေ့မှာ ရှိတဲ့
လူတွေကို နက်ရှိုင်းတဲ့ ဒဿနတစ်ရပ် သင်ကြား
ပေးနေတယ်။ နှောင်းခေတ်သုတေသီတွေက “ပလို
တီးနပ်စ်ဇင်” (Plotinism) လို့ သတ်မှတ်ယူရတဲ့
ဒဿနပေါ့။ ပလေတိုဝါဒကို ပြန်လည်ဆန်းသစ်
ထားတာ ဖြစ်လို့လည်း ပလေတိုဝါဒသစ်
(Neoplatonism) လို့ခေါ်ကြသေးတယ်။

ဒီစာအုပ်ကလေးဟာ... ပလိုတီး
နပ်စ်ရဲ့အနုပညာဒဿနတွေကို အကျဉ်းအားဖြင့်
တင်ပြမယ့်စာအုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ သိသူတွေက

ကျွန်တော်နှင့် နတ်ဘုရားစုပုံတူ ✦ ၅

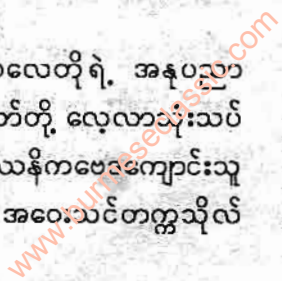
မျက်ခုံးပင့်ကြပါဦးမယ်။ ကျွန်တော်ဟာ.. ပလေတို့
ရဲ့ အနုပညာဒဿနတွေကို လက်မခံသူမို့လို့ပါပဲ။

ပလေတို့ဝါဒသစ်လို့ သတ်မှတ်ကြ
တဲ့ ပလိုတီနစ်ဇင်ကိုတော့ အတိုင်းအတာတစ်ခု
အထိ ကျွန်တော် လက်ခံပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့
လဲ...။ ဘာတွေ ကွဲပြားလို့လဲ...။ ဒဿနသစ်နဲ့
ဒဿန အဟောင်းကြားမှာ ကွာဟချက် ဘယ်
လောက်များလို့လဲ...။ စဉ်းစားစရာ၊ မေးမြန်းစရာ
တွေ ဖြစ်လာပါတော့မယ်။

စာအုပ်ကလေးကိုသာ ဆက်ဖတ်
သွားပါ...။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရှင်းလင်းသွားပါ လိမ့်
မယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ဆိုလိုရင်းကို သဘောပေါက်
လာပါလိမ့်မယ်။

ပလေတို့ရဲ့ ပြဋ္ဌာန်းမှု

အရင်ဆုံး ပလေတို့ရဲ့ အနုပညာ
ဆိုင်ရာ ဒဿနကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသုံးသပ်
ကြပါမယ်။ စတုတ္ထနှစ်၊ ဒဿနိကဗေဒကျောင်းသူ
ကျောင်းသားများအတွက် အဝေးသင်တက္ကသိုလ်

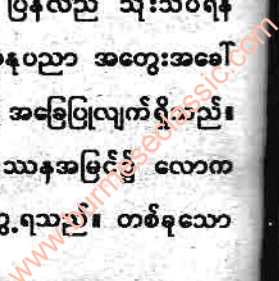
၆ † တာရာမင်းဝေ

က ထုတ်ဝေတဲ့ “ရသပညာ အတွဲ (၂)” ထဲမှာ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ ရပါတယ်။ အခန်း (၂)၊ စာမျက်နှာ (၂၀) မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အနုပညာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်

ပလေတို၏ အနုပညာအတွေး အခေါ်၌ အနုပညာကို အနက်အဓိပ္ပာယ် နှစ်မျိုးဖြင့် ဖွင့်ဆိုခဲ့ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ပထမဖွင့်ဆိုချက်မှာ “Art is mimesis” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ “အနုပညာဟူသည် ပုံတူ ကူးခြင်း (Imitation) ဖြစ်သည်” ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရ သည်။ “အနုပညာ” ဟူသော စကားလုံးအား “ပုံတူ ကူးခြင်း” ဟူသော သဘောအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ် သတ် မှတ်ခဲ့သည်။ ဤအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကို နားလည်ရန် ပလေတို၏ ဒဿနအမြင်ကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန် လိုအပ်သည်။ ပလေတို၏ အနုပညာ အတွေးအခေါ် သည် သူ၏ဒဿနအမြင်ပေါ်၌ အခြေပြုလျက်ရှိသည်။

ပလေတို၏ ဒဿနအမြင်၌ လောက နှစ်ခု ခွဲခြားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်ခုသော

ကျွန်တော်နှင့် နတ်ဘုရားရှုစဉ် † ?

လောကသည် ယေဘုယျနာမ်များ (Universals) ရှိသော နာမ်လောက (Realm of Ideas) ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အား အသိပညာ သို့မဟုတ် သင်္ကေတ (Concepts) များအား ဖြင့် သိရှိနိုင်သည်။ ရရှိလာသောအသိသည်။ စစ်မှန်သော အသိပညာ (Knowledge) ဖြစ်သည်။ စစ်မှန်သော အသိပညာ၏ဂုဏ်ရည်သည် သစ္စာတရား (Truth) ဖြစ်သည်။

အခြားသောလောကသည် လူနှင့် တကွ သက်ရှိသက်မဲ့ သီးခြားအရာဝတ္ထုများ (Particulars) ရှိသော ရုပ်လောက သို့မဟုတ် အသွင်လောက (World of Appearance) ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အား အာရုံထည်များ (Percepts) အားဖြင့် ချဉ်းကပ်သိရှိ နိုင်သည်။ ရရှိလာသော အသိသည် မှန်းဆချက် (Opinion) သာ ဖြစ်သည်။ ၎င်း၌ရှိသော ဂုဏ်ရည်သည် အသုံးဝင်ခြင်း (Utility) ဖြစ်သည်။ ပလေတို၏ အလိုအားဖြင့် အသွင်လောကရှိ သီးခြားအရာတို့သည် နာမ်လောကရှိ ယေဘုယျနာမ်များ၏ အရိပ်အယောင်များ သို့မဟုတ်

၈ ♦ တာရာမင်းဝေ

မှေးမှိန်သော ပုံတူများ (Faint Copies) သာ ဖြစ်သည် ဟု ဆိုသည်။ နာမ်လောကနှင့် ရုပ်လောကကို ပုံတူကူးခြင်း သဘောဖြင့် ဆက်စပ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။ နာမ်လောကရှိ ယေဘုယျနာမ်များကို ဆင်ခြင်သိဖြင့် သိနိုင်သည်။ ရုပ်လောကရှိသီးခြားအရာဝတ္ထုများကို အာရုံသိဖြင့် သိနိုင်သည်။ အနုပညာဟူသည် အသွင်လောကမှ သီးခြားအရာတို့ကို ပုံတူကူးခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အနုပညာလက်ရာများ ဟူသည် သီးခြားအရာများ၏ ပုံတူများ ဖြစ်သည်။ သီးခြားအရာများသည်လည်း ယေဘုယျနာမ်များ၏ ပုံတူများ ဖြစ်သောကြောင့် အနုပညာလက်ရာများသည် ပုံတူများ၏ ပုံတူများသာ ဖြစ်သည်။ ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ဆိုရလျှင် အနုပညာဟူသည် ယေဘုယျနာမ်များ၏ ပုံတူများဖြစ်သော သီးခြားအရာများကို ထပ်ဆင့်ပုံတူကူးခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "အနုပညာဟူသည် ပုံတူများကို ပုံတူကူးယူခြင်း" "Art is Imitation of Imitation" ဖြစ်သည်ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုသည်။

ပလေတို၏ အလိုအားဖြင့် ရုပ်လောက ရှိ သီးခြား အရာများသည် နာမ်လောကရှိ ယေဘုယျ နာမ်များ၏ ပုံတူများ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ တစ်ဖန် အနုပညာဟူသည် ရုပ်လောကရှိ အရာများကို ပုံတူကူး သည် ဆိုပြန်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အနုပညာရှင်ဆိုသည်မှာ ပုံတူကူးသူများ (Imitators) များသာ ဖြစ်သည်။ လှပ ခြင်း (Beauty) ဟူသော ယေဘုယျနာမ်သည် နာမ် လောက၌ ရှိသည်။ ရုပ်လောက၌ရှိသော လူနှင့်တကွ သက်ရှိသက်မဲ့ဖြစ်သော သီးခြားအရာတို့သည် ယေဘု ယျနာမ်၏ ပုံတူများဖြစ်သည်။ အနုပညာလက်ရာများ သည်ကား ရုပ်လောကရှိ လှပသောအရာများ၏ ပုံတူ များ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အနုပညာဟူ သည် ရုပ်သဘာဝ လောကအတွင်းရှိ လှပသောအရာ များကို ပုံတူကူးခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံတူကူးခံသောအရာ မှာ လောကရှိ လူနှင့်တကွ သက်ရှိသက်မဲ့ သီးခြား အရာတို့ဖြစ်သည်။ အနုပညာရှင်များသည် ရုပ်လောက ရှိ သီးခြားအရာများကို မတူတူအောင် ပုံတူကူးကြသည်

ဖြစ်၍ အနုပညာလက်ရာ တစ်ရပ်၏ လက်ရာမြောက်မှုကို ထိုလက်ရာနှင့် ပုံတူကူး၍အရာတို့၏ တူညီမှုအပေါ်၌ အခြေပြု ဆုံးဖြတ်သည်။ တူညီမှုသည် အနုပညာမြောက်မှု၏ နှုန်းစံ ဖြစ်သည်။ ပုံတူကူးခြင်းအားဖြင့် အနုပညာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။ ဤဖွင့်ဆိုချက်ပေါ် မူတည်၍ ပလေတို၏ အမြင်ကို “သာမန် ပုံတူကူးခြင်းဝါဒ” (Simple Imitation) ဟု နောက်ပိုင်း၌ ပေါ်ပေါက်လာသော ပညာရှင်များက အမည်ပေးကြသည်။

ပလေတိုရဲ့ အထက်ပါ အယူအဆကို ကျွန်တော် လက်မခံမိပါဘူး။ လက်မခံမိကြောင်းကိုလည်း ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ပြန်ရေးဖူးပါတယ်။ သရဖူ အမှတ်စဉ် (၂၅)၊ ၁၉၉၆ မှာ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ “ကျွန်တော်နှင့် မှန်ကွဲတစ်ချပ်အကြောင်း” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါး ပါ။ ပလေတိုရဲ့ Imitation Theory ကို တခြားအမည်တစ်ခုအနေနဲ့ ကြေးမုံသီအိုရီ Mirror Theory လို့ ခေါ်ကြသေးတယ်။

ဆောင်းပါးလေးက အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒဿနဆရာ

ဒီပြဿနာကတော့ အရစ္စတိုကလီ (Aristoclese) လို့ ခေါ်တဲ့ ဂရိလူငယ်လေး တစ်ဦးက ဇန်တီးတဲ့ ပြဿနာပါ။ သူဟာ ချမ်းသာတယ်။ ရုပ်အဆင်း ပြေပြစ်တယ်။ မင်းမျိုးမင်းနွယ်က ဆင်းသက်လာတယ်။ ဆင်ခြင်တုံတရားအပေါ်မှာ ယုံကြည်မှု အားပြင်းပြီး အနုပညာကို အထင်သေးတယ်။ သူကပလေတို (Plato) ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ဒဿနဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်လာတဲ့အခါ ခု... ပြဿနာပေါ် တော့တာပါပဲ။

သူဟာ ဒဿနဆရာဘဝမှာ လျှမ်းလျှမ်းတောက် အောင်မြင်ကျော်ကြားခဲ့တယ်။ Objective Idealism ကို ထူထောင်ခဲ့သူ တစ်ဦးအဖြစ် ဒဿနသမိုင်းမှာ ထင်ရှားခဲ့တယ်။ တစ်နေ့မှာ သူဟာ မှန်တစ်ချပ်ကို ငိုပြီး လမ်းလျှောက်လာတယ်။ သူတချို့ရဲ့

မေးခွန်းတစ်ခုကို သူ ဖြေပြီး ပြန်လာခဲ့တာပါ။

“အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုကို ဘယ်လို ဇန်တီးရမလဲ” တဲ့။ ပလေတိုဟာ လက်ထဲက “မှန်” ကို ဥပမာထားပြီး ဖြေပြခဲ့တယ်။ ပြဿနာကတော့ အဲဒီက စတာပါပဲ။

ကြေးမုံသီဆိုရီ

ပြင်ပဝံ့သဏ္ဍာန်တွေနဲ့ ထပ်လျက်တူတဲ့ ဝံ့သဏ္ဍာန်တွေ မှန်သားပြင်မှာ ပေါ်လာသလိုပဲ ဖြစ်ရမယ်... တဲ့။ အနုပညာပစ္စည်းဟာ အဖွဲ့ခံပစ္စည်းနဲ့ ထပ်လျက် တူရမယ်တဲ့။ ဒါမှ အနုပညာမြောက်တယ်တဲ့...။

ဥပမာ... တောင်တစ်လုံးကို ပန်းချီဆွဲတယ်ဆိုရင် အဲဒီ ပန်းချီကားဟာ အဲဒီတောင်နဲ့ ခွဲခြားမရအောင် တူရမယ်။ မတူရင် အနုပညာ မမြောက်ဘူးတဲ့။

စာပေမှာဆိုရင်လည်း အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို စကားလုံးတွေကတစ်ဆင့် တသွေမတိမ်းကိုယ်စားပြု တင်ပြနိုင်ရင် အနုပညာ မြောက်တယ်။

အဲဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် မမြောက်ဘူးတဲ့။

အနုပညာရာဇဝင် ထဲမှာတော့ ကြေးမုံ သီအိုရီ (Mirror Theory) ဆိုပြီး ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ သဘောတရားတစ်ရပ်ပါ။ ပလေတိုက ပြောသေးတယ်။ Art is Mimesis တဲ့။ mimesis ဆိုတာက ပုံတူ ကူးခြင်း/ တုပခြင်း (Imitation) ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ အဓိပ္ပာယ် အတူတူပဲ ရှိပါတယ်။ အနုပညာဆိုတာ ပုံတူ ကူးယူတာပဲလို့ သူက ဆိုပါတယ်။

ဆင်ခြင်တုံတရားကိုရပ်တည်သူတစ်ဦး ဝီဝီ အနုပညာဆိုတာဟာလည်း ကျိုးကြောင်း ညီညွတ် ပြီး ဆင်ခြင်နည်းကျတဲ့ ဖြစ်စဉ် (Rational and Deliberate Process) ဖြစ်ရမယ်လို့ သူက မိန့်ဆိုမှာကြား သွားပါသေးတယ်။

ဆင်စွာမောင်းကို ဘယ်သူနင်းသလဲ

ဆင်သွားတော့လမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ကနေ လိုက်လျှောက်ဝင်သွားကြပါတယ်။ အနုပညာလောကမှာ ဒီသီအိုရီကို ဦးထိပ်ထားခဲ့သူတွေ

www.burmeseclassic.com

၁၄ ♦ တာရာမင်းစေ

ဒုနဲ့ဒေးပါပဲ။ နောက်ခေတ်တွေမှာ ဒဿနဆရာ တစ်ယောက် ဖြစ်လာတဲ့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး Lord Shaftesbury ကလည်း ပလေတိုရဲ့ လေသံအတိုင်း လိုက်ပြောပါသေးတယ်။

ကဗျာဆရာဆိုတာ ဘုရားသခင် ဖန်တီး ထားတဲ့ အရာတွေကို ထပ်မံဖန်တီးပြတဲ့ “ဆင့်ပွား ပြုလုပ်သူ” တဲ့။ The true poet is “Second maker” တဲ့။ အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခု၊ အနုပညာလက်ရာ တစ်ခု အပေါ်မှာ ရည်ရွယ်ချက်၊ စည်းကမ်း၊ သင်ယူကျွမ်းကျင် မှု စတာတွေနဲ့ တိုင်းတာဝေဖန်ကြပါတယ်။

ပလေတိုရဲ့ အနုပညာ အမြင်က အနောက်တိုင်းရဲ့ အစောဆုံး အနုပညာအမြင်ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ နှစ်ကာလများစွာ ဩဇာကြီးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေ မယ့် တစ်ခုတော့ ရှိပါတယ်။

ဆင်တွေ အသက်ကြီးရင် သူ့နှာမောင်း သူ နင်းမိပါတယ်။ သီအိုရီတွေ အသက်ကြီးလာတော့ လည်းအဲဒီလိုမျိုးပါပဲ။ ခုမော်ဒန်ခေတ်ကြီးရဲ့ အနုပညာ သမားတွေဟာ ကြေးမုံသီအိုရီကို ဂရုစိုက်ကြတော့

ပါဘူး။ အစဉ်အလာသမားတွေက ထူးထူးဆန်းဆန်း
“ဟန်” တွေ (The Queen Style) ဝါလားလို့ မျက်ခုံး
ပင့်ကြည့်ရတဲ့ ဝုံဟန်နည်းနာတွေကို အသုံးပြုနေကြ
ပါပြီ။ ဘာကြောင့်များလဲ... ။

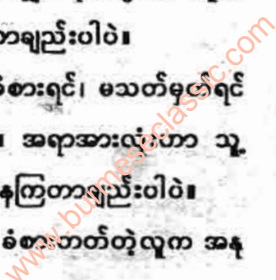
ကြေးမုံသီအိုရီက ဘာဖြစ်နေလို့လဲ... ။

အသေခွဲအရှင်

လောကမှာ အနုပညာဆိုတာကို လူက
သိတာပါ။ လူကပဲ ခံစားတတ်တာပါ။ ကောင်းကင်ကြီး
လှိုင်းထဲတယ်။ နှင်းဆီတစ်ပွင့် အဆင့်ဆင့် ကြွေတယ်။
ငှက်တစ်ကောင်က သူ့ရဲ့ အတောင်လက်တက်နှစ်ခုကို
ရင်ဘတ်နဲ့ ထိန်းရင်းပျံတယ်။ လောကကြီးထဲမှာ အနု
ပညာဆန်ဆန် ဖြစ်ပျက်နေသမျှအရာတွေဟာ လူက
ခံစားတတ်လို့ ထင်ရှားနေတာချည်းပါပဲ။

လူကသာ မခံစားရင်၊ မသတ်မှတ်ရင်
အနုပညာဆိုတာ မရှိပါဘူး။ အရာအားလုံးဟာ သူ
သဘော သူဆောင်ပြီး ဖြစ်နေကြတာချည်းပါပဲ။

အနုပညာကို ခံစားတတ်တဲ့လူက အနု

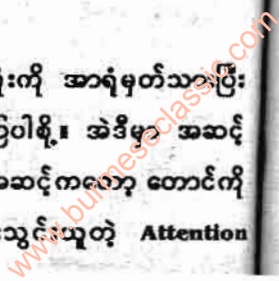
၁၆ ✦ တာရာမင်းစေ

ပညာကို ဖန်တီးတယ် ဖန်တီးမယ့်သူ၊ “လူ” ကပဲ
အရေးကြီးပါတယ်။ သူက “အရှင်” ပါ။ အလုပ်လုပ်
မယ့် Subject ပါ။ အနုပညာအားဖြင့် ဖန်တီးခံရမယ့်
အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်တွေက အရေးမကြီးပါ
ဘူး။ သူက “အသေ” ပါ။ အသုံးချခံရမယ့် Object
ပါ။

ပလေတိုရဲ့ သဘောတရားမှာ ဖန်တီး
မယ့်သူထက်စာရင် ဖန်တီးခံ/အသုံးချ ပစ္စည်းကို
ပိုအဓိကထားသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ နည်းနည်းလွဲ
သွားတာပါ။ အရပ်ထဲက လူတွေကို ပြောရရင်
“တစ်လုံးထဲကပ်လွဲ” သွားတာပါ။ ဒါပေမယ့် အဲဒါ
လေးကတင် ပွဲကြီးကို ပြီးသွားစေပါတယ်။

အနုပညာတောင်

တောင်တစ်လုံးကို အာရုံမှတ်သားပြီး
အနုပညာဖွဲ့တော့မယ် ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီမှာ အဆင့်
(၂) ဆင့် ရှိပါတယ်။ ပထမအဆင့်ကလော့ တောင်ကို
အာရုံမှတ်သားယူတဲ့ နှလုံးသွင်းယူတဲ့ Attention

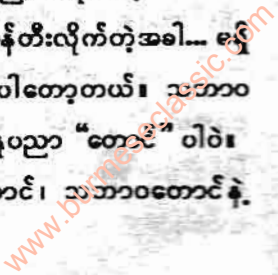

ကိစ္စပါ။ အဲဒါကတော့ လွယ်ပါတယ်။ အနုပညာသမား
ကို မဆိုထားနဲ့၊ သာမန် “လူ” တွေကို မဆိုထားနဲ့၊
တိရစ္ဆာန်တွေတောင် လုပ်နိုင်ပါတယ်။ (မိလိန္ဒပဉ္စာ၊
ပုစ္ဆာအမှတ် ၂၇)

ဒုတိယအဆင့်ကတော့ အဲဒီတောင်ကို
အနုပညာပစ္စည်းအဖြစ် ပြောင်းလဲဝစ်ရမယ့်ကိစ္စပါ။
အရေးကြီးသွားပါပြီ။ အာရုံ မှတ်သားထားချက်ကို
ဘယ်လိုထုတ်နှုတ် ပိုင်းဖြတ်မလဲဆိုတဲ့ “ပညာ” က
အရေးကြီးလာပါပြီ။ ဒီနေရာမှာတော့ ပညာဆိုတာ
“အနုပညာ ဖန်တီးနိုင်စွမ်း” (Creativity) ပါပဲ။

ဖန်တီးတယ်ဆိုတာဟာ “မရှိသေးတဲ့
အရာတစ်ခုကို ရှိအောင်လုပ်လိုက်တာ (To bring
things into existense that have not existed
before) ပါပဲ။ အနုပညာပစ္စည်း မဟုတ်တဲ့ “တောင်”
ကို အနုပညာပစ္စည်းအဖြစ် ဖန်တီးလိုက်တဲ့အခါ... မရှိ
သေးတဲ့အရာတစ်ခု ရှိလာပါတော့တယ်။ သဘာဝ
တောင် မဟုတ်တော့တဲ့ အနုပညာ “တောင်” ပါပဲ။

မူလ... တောင်၊ သဘာဝတောင်နဲ့

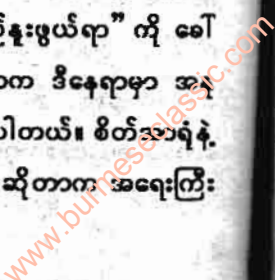
အများကြီး ကွဲလွဲသွားနိုင်ပါတယ်။ ကွဲလွဲခွင့်လည်း ရှိပါတယ်။ သူ့ကို ပမာဓခန့် လုပ်တယ်ဆိုပြီး ပလေတို ဒေါပွရင်လည်း မောရုံသာ ရှိပါလိမ့်မယ်။ အမှန်တော့ တူတာရော၊ ကွဲလွဲတာရောဟာ အပြစ်မရှိပါဘူး။

အနုပညာဟာ အနုပညာ ဖြစ်နေဖို့ပဲ လိုပါတယ်။

အနုပညာမျက်လုံး

တစ်ခုထပ်ပြောရပါဦးမယ်။ ရှေ့အပိုဒ်မှာ “လွယ် ပါတယ်” လို့ ပြောထားတဲ့ အာရုံမှတ်သားမှု၊ နှလုံးသွင်းမှု (Attention) ကိစ္စပါပဲ။

အကျွင်းနတ်စ်(Aquinas)ဆိုသူ ဒဿန ပညာရှင်ကြီးက ပြောပါတယ်။ အလှတရားဆိုတာ “စိတ်အာရုံနဲ့ မြင်သိရတဲ့ ကြည်နူးဖွယ်ရာ” ကို ခေါ် တယ်.. တဲ့။ အလှတရားဆိုတာက ဒီနေရာမှာ အနု ပညာကိုပါ ရည်ရွယ်အကျုံးဝင်ပါတယ်။ စိတ်အာရုံနဲ့ မြင်သိမှု၊ (vision with mind) ဆိုတာက အရေးကြီး လာပါပြီ။

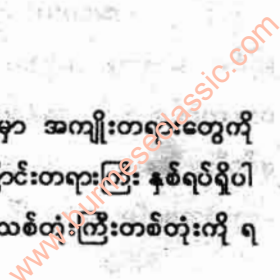

လူတွေက အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုကို
ခံစားတယ်ဆိုတာ အဲဒီအနုပညာထဲက အလှတရားကို
စိတ်အာရုံနဲ့ မြင်သိလိုက်တာပါပဲ။ ဒါကို ထားလိုက်ပါ
ဦး။ သူတို့အရင်... အနုပညာသမားက အနုပညာ
ဖွဲ့ရမယ့်အရာကို ကြည့်တယ်ဆိုပါစို့။ တောင်တစ်လုံး
ကိုပဲ ကြည့်တယ်ဆိုပါစို့။ တောင်ထဲက အလှတရားကို
သူ့စိတ်အာရုံနဲ့မြင်အောင် ကြည့်သွားတာပါ။

သာမန်မျက်လုံးနဲ့ကြည့်တာ မဟုတ်ပါ
ဘူး။ အနုပညာမျက်လုံးနဲ့ ကြည့် သွားတာပါ။ သာမန်
လူရဲ့ အမြင်နဲ့တူမှာ မဟုတ်သလို အနုပညာသမားချင်း
လည်း တူကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ထွေထွေပြားပြား ကွဲ
လွဲနေနိုင်ပါတယ်။ ပလေတိုက ဒါတွေကို မသိဘူး။
မသိဘဲ ဝင်ပြောတော့ မှားနေပါတော့တယ်။

တောင်ရဲ့ စီးဆင်းမှု

လောကကြီးမှာ အကျိုးတရားတွေကို
ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အဓိက အကြောင်းတရားကြီး နှစ်ရပ်ရှိပါ
တယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ သစ်တုံးကြီးတစ်တုံးကို ရ

◦ ♦ တာရာမင်းဝ

ပိုက်တယ် ဆိုပါစို့။ သစ်တုံးကြီးကို သူ တစ်ခုခု လုပ်
မယ်။ သစ်တုံးကြီးကနေ တစ်ခုခု ဖြစ်လာမယ်ဆိုပါစို့။
ခဲဒီသစ်လုံးကြီးကအကျိုးတရားတစ်ခုဆီကို ဦးတည်
နေတဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ အကြောင်းတရား (Material
cause) ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပါဒါနကရဏလို့လည်း ဆိုနိုင်
ပါတယ်။

ခဲဒီသစ်တုံးကြီးကို သူဟာ လှေထွင်း
ရင် ထွင်းမယ်။ ပန်းပုထုမယ်။ ဝေါယာဉ်ဆောက်ရင်
ဆောက်မယ်။ သူ့ရဲ့ ဖန်တီးမှုအပေါ်မှာ တည်ပြီး
သစ်တုံးကြီးဟာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ခဲဒီ
ဖန်တီးမှုဟာ ဒုတိယအကြောင်းအရာပါပဲ။ Agental
cause ဖြစ်ပါတယ်။ နိမိတ္တကရဏလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါ
တယ်။

အနုပညာသမားတွေအတွက် ရုပ်ဝတ္ထု
ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားကနေ “တောင်” ချင်း ရထား
တာ တူရင်တောင် (အမှန်တော့ တောင်ချင်းမတူပါဘူး)
ဖန်တီးမှု အကြောင်းတရား တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်
မတူတဲ့အပေါ်မှာ မူတည်ပြီး သူတို့ရဲ့ အနုပညာပစ္စည်း

ဟာ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေပါလိမ့်မယ်။ မူလ “တောင်”နဲ့ လည်း ကွဲပြားနေနိုင်ပါတယ်။

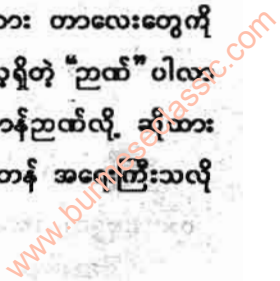
ပလေတိုအတွက်တော့ စိတ်မကောင်းပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဒါကတော့ ဒီအတိုင်း ဖြစ်နေမှာပါပဲ။

မှန်မကြည်သူများ

အဆိုးဆုံး အချက်ကိုလည်း ပြောရပါဦးမယ်။

ပလေတိုရဲ့ သဘောတရားအရ “တကယ် ရှိနေတဲ့ ရုပ်ဝတ္ထု” အကြောင်းအရာတွေကို ပုံတူကူးပြီး အနုပညာ ဖန်တီးရမယ်ဆိုတာ ရုပ်ကြမ်းဝါဒ ဆန်လွန်းနေပါတယ်။ အနုပညာ၊ ရသပညာဆိုတာ (ဆရာစော်ဂျီ ပြောသလို ပြောရရင်) “စိတ်ကိစ္စ” ပါ။

လူတွေမှာ သိထား တာလေးတွေကို အခြေခံပြီး စိတ်ကူး ဖန်တီးယူလေ့ရှိတဲ့ “ဉာဏ်” ပါလာပါတယ်။ ဆရာစော်ဂျီက ပဋိဘာန်ဉာဏ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ်ဟာ အင်မတန် အရှေ့ကြီးသလို အင်မတန် လိုအပ်ပါတယ်။

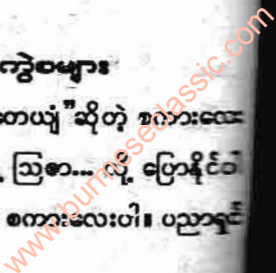
ယောဂဒဿန အရလည်း လူတွေမှာ
ဝိကပ္ပဆိုတဲ့ ညှစ်တစ်မျိုး ရှိပါတယ်။ လူတွေမှာ ရှိ
တတ်တဲ့ စိတ်အမျိုးအစားခွဲ (၅) မျိုးထဲက တစ်ခုပါပဲ။
ဖန်တီးတတ်တဲ့ စိတ်ကိုပဲ ဆိုလိုပါတယ်။ မရှိတာကို
ရှိသလို ဖန်တီးယူတတ်ပါတယ်။

အနုပညာသမားတွေဟာ အလွန်ဖန်တီး
တတ်တဲ့ လူတွေပါ။ အလွန်စိတ်ကူး ကွန့်မြူးတတ်တဲ့
လူတွေပါ။ ရှိတာကို မရှိသလို၊ မရှိတာကို ရှိသလို
သူတို့ရဲ့ အတတ်ပညာနဲ့ အမျိုးမျိုး ကစားပြပါလိမ့်
မယ်။ ကစားပြနေကြပါတယ်။ ရှိထားပြီးသားအရာကိုမှ
ပုံတူကူးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပလေတိုကို မုန်းလို့လည်း
မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်...

သူ့ “မှန်” ကြီးကို မသုံးကြတော့ပါဘူး။

ခေတ်၊ လူငယ်နှင့် မှန်ကွဲဝများ

“လောကဓိပတေယျံ” ဆိုတဲ့ စကားလေး
လည်း ရှိပါတယ်။ လောကရဲ့ ဩဇာ... လို့ ပြောနိုင်
တယ်။ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာတွေထဲက စကားလေးပါ။ ပညာရှင်

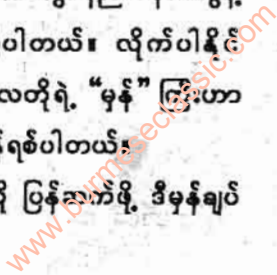

တွေကလည်း လူဟာ “ခေတ်ရဲ့ ရလဒ်” (the product of his age) လို့ ဆိုကြပါတယ်။ လောကက လူတွေကို လွှမ်းမိုးတတ်ပါတယ်။ ခေတ်တွေက လူတွေကို လွှမ်းမိုးတတ်ပါတယ်။

ခေတ်တွေ ပြောင်းတာနဲ့အမျှ လူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ် နားလည်မှု၊ ဘဝအနေအထား... တွေဟာ ပြောင်းလဲလာတာပါပဲ။ ခရစ်တော် မပေါ်မီကတည်းက ရှိခဲ့တဲ့ ပလေတိုရဲ့ “မှန်” ကြီးဟာ လိုက်ပြောင်းလဲ မပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် သူ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါပြီ။

အနုပညာသမိုင်းမှာ ၂၀ ရာစု နောက်ပိုင်းကာလကို “ဝါဒတွေရဲ့ ခေတ်” (The great era of "Isms") လို့ ပညာရှင်အချို့က သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ ထူးခြားဆန်းပြားတဲ့ ဝါဒတွေ၊ နည်းစနစ်တွေနဲ့ အနုပညာကို ဖန်တီးလာကြပါတယ်။ လိုက်ပါနိုင်အောင် ကြိုးစားရင်းကပဲ ပလေတိုရဲ့ “မှန်” ကြီးဟာ အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ကွဲကျန်ရစ်ပါတယ်။

ဒီမှန်ကွဲတွေကို ပြန်သက်ဖို့ ဒီမှန်ချပ်

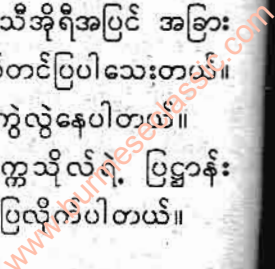
ကြီးကို ပြန်လည်ထူမတ်ဖို့၊ ဒီမှန်ကို လက်ထဲမှာ ကိုင်ဆောင်ဖို့ ကျွန်တော် မကြိုးစားပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အနုပညာဆိုင်ရာ ရဲဘော်ရဲဘက်ဟောင်း တစ်ယောက်အနေနဲ့ သူ့ကို ကျွန်တော် လေးစားပါတယ်။ အသိအမှတ်ပြုပါတယ်။

ဘဝဖော်အဖြစ် လက်မတွဲနိုင်သည့် တိုင်အောင် ကျွန်တော် ချစ်ခဲ့တဲ့ လူတွေ၊ အရာတွေထဲမှာ သူ.... ပါ ပါတယ်။

နှစ်ခြမ်းကွဲ အယူအဆ

ပလေတိုရဲ့ “တုပမူသီအိုရီ/ကြေးမုံသီအိုရီ” ကို အဲဒီလို ကျွန်တော် ငြင်းဆိုခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပလေတိုရဲ့ အနုပညာ ဒဿနက မပြီးဆုံးသေးပါဘူး။ ဒီသီအိုရီအပြင် အခြားသီအိုရီတစ်ခုကိုပါ သူ ထပ်တင်ပြပါသေးတယ်။ ပထမသီအိုရီနဲ့ ဆန့်ကျင် ကွဲလွဲနေပါတယ်။

အဝေးသင်တက္ကသိုလ်ရဲ့ ပြဋ္ဌာန်းမှုအတိုင်း ဆက်လက် တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

အနုပညာအား ပုံတူကူးခြင်းအားဖြင့် အနက်ဖွင့်ခဲ့သော အပိုင်းသည် ပန်းချီပန်းပုတို့ အကျုံးဝင်သော ရှုမြင်ခြင်းဆိုင်ရာ အနုပညာပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အခြားသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက် တစ်မျိုးမှာမှ ကဗျာ၊ ဂီတတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည်ဟု ဆိုရမည်။ ဤအပိုင်း၌ ပလေတိုက အနုပညာသည် စိတ်ကူးယဉ်မှု (Imagination) ဖြစ်သည်ဟု ဖွင့်ဆိုပြန်သည်။

ပလေတိုအလိုအားဖြင့် အနုပညာသည် အသိပညာမဟုတ်။ စိတ်ကူးယဉ်မှု သက်သက်သာ ဖြစ်သည်။ အနုပညာရှင်တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများအရ လှပသိမ်မွေ့သော နိမိတ်ပုံများ (Images) ကို ဖော်ထုတ်ကြသည်။ ပလေတိုသည် အနုပညာနှင့် ပတ်သက်သည့် ဂရိယဉ်ကျေးမှု၏ ယူဆချက်တစ်ရပ်ကို လက်ခံခဲ့သည်။ ထိုယူဆချက်အရ အနုပညာသည် ပယ်ကို စိုးမိုးသော တန်ခိုးရှင်များ ရှိသည်။ ဤတန်ခိုးရှင်များ၏ စေ့ဆော်မှုကြောင့်သာ အနုပညာရှင်တို့သည် အနုပညာလက်ရာတို့ကို တီထွင်ပုံတီးနိုင်စွမ်း ရှိလာ

၂၆ ✦ စာရာမင်းဝေ

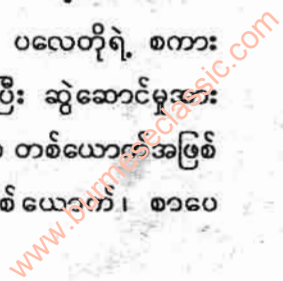
သည်။ အနုပညာတီထွင်မှု ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် အနုပညာ တီထွင်ခြင်းသည် အနုပညာ မှော်ဝင်ခြင်း (Inspiration) ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။

အနုပညာလက်ရာများသည် စိတ်ကူး စိတ်သန်း တစ်နည်းအားဖြင့် အနုပညာမှော်ဝင်မှုနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ အနုပညာမှော်ဝင်မှုအရ အနုပညာလက်ရာများကို တီထွင်သည်။ သိမ်မွေ့သော ပုံသဏ္ဍာန်များ သို့မဟုတ် နိမိတ်ပုံများကို ဖော်ထုတ်သည်။ (အနုပညာ လက်ရာတို့ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အနုပညာ မှော်ဝင်မှုသာ လိုအပ်သည်။ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် မလိုအပ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အနုပညာမှော်ဝင်မှု သဘောသည်ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။ သဘော သဘာဝအားဖြင့် ဆင်ခြင်နည်း မကျသော သဘော (Irrational) ကို ဆောင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အနုပညာဟူ သည်အသိပညာမဟုတ်ပေ။ ပလေတိုသည် စစ်မှန်သော အသိပညာကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့် ရရှိနိုင်သည်ဟု ခံယူထားသော ဆင်ခြင်ခြင်း အဓိကဝါဒ(Nationalism)

ကို လက်ခံသည့် ဆင်ခြင်ခြင်း အဓိကဝါဒီ(Rationalist) တစ်ဦးဖြစ်သောကြောင့် ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်သော အနုပညာမှော်ဝင်မှုကို သိမ်ဖျင်းသော အသိအဖြစ် မြင်ခဲ့သည်။ အနုပညာကိုလည်း ဆင်ခြင်ခြင်းကို အခြေပြုထားခြင်း မဟုတ်၍ ပလေတိုအနေဖြင့် အထင်ကြီးခြင်း မရှိပေ။

ဖြတ်ပြောချင်တဲ့ စကားတစ်ခွန်း ရှိလာပါတယ်...။ ပလေတိုရဲ့ ဒဿနကျမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ပါပဲ။ ဘာထရန်ရပ်ဆယ်က ပြောဖူးပါတယ်။ ပလေတိုရဲ့ ဒဿနကျမ်းတွေ ဖတ်တဲ့အခါမှာ (ဒဿနကို လက်မခံရင် နေ) သူ့ရဲ့ ပြေပြစ်ချောမွေ့တဲ့ စာပေဖွဲ့စည်းမှုကိုတော့ သဘောကျ လက်ခံမိတာပါပဲ... တဲ့။

ဟုတ်ပါတယ်။ ပလေတိုရဲ့ စကားပြေဟာ ချောမွေ့ ရှင်းလင်းပြီး ဆွဲဆောင်မှုအားကြီးလှပါတယ်။ ဒဿနဆရာ တစ်ယောက်အဖြစ် မဟုတ်ဘဲ ကဗျာဆရာတစ်ယောက်၊ စာပေ

၂၀ ✦ တာရာမင်းဝေ

အနုပညာရှင်တစ်ယောက်အဖြစ် သူ့ကို မြင်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ကိုယ်တိုင်ကတော့ အနုပညာရှင်တွေကို ပယ်ပယ်နယ်နယ် ရှုံ့ချခဲ့လေရဲ့။ ဆက်ဖတ်ကြည့်ပါ။

အနုပညာရှင်နဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း

ပလေတိုသည် အနုပညာကို အသိပညာတစ်ရပ်အနေဖြင့် မှတ်ယူခြင်း မရှိသည့် အားလျော်စွာ အနုပညာရှင်များ သည်လည်း ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကင်းမဲ့သူများသာ ဖြစ်ကြသည်ဟု ခံယူထားသည်။ အနုပညာသည် လူသားတို့အား ဖမ်းစားဆွဲဆောင်နိုင်သော အနုပညာမှော်ဝင်မှု စွမ်းရည်ရှိသည်။ ထိုစွမ်းရည်သည် နှလုံးသားနှင့် သက်ဆိုင်သော ခံစားမှုသဘောသာ ဖြစ်သည်။ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အနုပညာလက်ရာများကို တီထွင်ရာ၌ အနုပညာရှင်များအား လွတ်လပ်စွာတီထွင်ခွင့် (Artistic Freedom) ပေးရန်မသင့်ဟု ဆိုသည်။ အနုပညာရှင်များအား ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသူ အသိပညာရှင်များ၊ ဒဿန

ပညာရှင်များက ထိန်းချုပ်ထားသင့်သည်ဟု ပလေတို
 က ဆိုသည်။ ကဗျာလင်္ကာတို့မည်သည် လူသားတို့
 အား ဖမ်းစားနိုင်စွမ်းသာ ရှိသည်။ ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်
 သစ္စာတရားကို ကင်းမဲ့သည်ဖြစ်၍ အန္တရာယ်များ ဖြစ်
 လာနိုင်သည်ဟု ပလေတို ခံယူခဲ့သည်။ အနုပညာရှင်
 များသည် မိမိတို့ တီထွင်ထားသော အနုပညာလက်ရာ
 များနှင့် ပတ်သက်၍ အကောင်းအဆိုး၊ အမှားအမှန်
 ခွဲခြားနိုင်ခြင်း မရှိ၊ သစ္စာတရားကိုလည်း နားမလည်၊
 စစ်မှန်သော အသိပညာဟူ၍လည်း မရှိသူများ အဖြစ်
 ပလေတို မြင်ခဲ့သည်။ ပလေတိုသည် အနုပညာရှင်များ
 အား ဆင်ခြင်တုံတရား ကင်းမဲ့သူများအဖြစ် ကြောက်
 ရွံ့ဟန်ရှိ၍ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အဆီးအတားများ
 အဖြစ် မှတ်ယူသည်။ ပလေတိုသည် တိုးတက်သော
 လူမှုအဖွဲ့အစည်း၌ အနုပညာရှင်များအား တစ်ခန်း
 တစ်ကဏ္ဍ ပေးအပ်ခြင်း မရှိပေ။ ဆင်ခြင်ခြင်းကို
 အလေးထားခြင်းမရှိ၊ ခံစားမှုကိုသာ ဂရုပြုသူများအဖြစ်
 အနုပညာရှင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို နှိမ်ချခဲ့သည်။
 သို့ရာတွင် လူငယ်လူရွယ်များကို ပညာသင်ကြားရာ၌

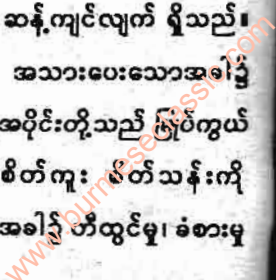
www.burmeseclassic.com

အနုပညာကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဂီတအားဖြင့် လူငယ်များကို ပညာပေးနိုင်သည်ဟူ၍ (Republic) ကျမ်း၌ ရေးသားခဲ့သည်။

ဒီလောက်ဆိုရင် ပလေတိုရဲ့ အနုပညာဒဿနကို အထိုက်အလျောက် နားလည် တီးခေါက်မိပြီလို့ဆိုနိုင်ပါပြီ။ “ရသပညာအတွဲ(၂)” ထဲမှာပဲ ပလေတိုရဲ့ အနုပညာဒဿနကို အောက်ပါအတိုင်း ပြန်လည် သုံးသပ်ပြထားပါတယ်။ အချက်သုံးချက်နဲ့ သုံးသပ်ထားတာပါ။

- ၁။ အနုပညာကို ပုံတူကူးခြင်းဖြင့် အနက်ဖွင့်ဆိုသောအပိုင်းနှင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်း တစ်နည်းအားဖြင့် အနုပညာ မှော်ဝင်မှုအားဖြင့် အနက်ဖွင့်ဆိုသော အပိုင်းနှစ်ခုသည် တစ်ပိုင်းနှင့်တစ်ပိုင်း ဆန့်ကျင်လျက် ရှိသည်။ ပုံတူကူးယူမှုကို အသားပေးသောအခါ၌ တီထွင်မှု၊ ခံစားမှုအပိုင်းတို့သည် ဖြုပ်ကွယ်လျက် ရှိသည်။ စိတ်ကူး စိတ်သန်းကို အလေး ပေးသောအခါ၌ တီထွင်မှု၊ ခံစားမှု

အပိုင်းတို့သည် ရှေ့တန်းသို့ ရောက်ရှိလာ
သည်။ သို့ဖြစ်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို
ချက် (၂) မျိုးသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ရှေ့
နောက် ညီညွတ်မှု မရှိပေ။

၂။ အနုပညာဟူသည် အသိပညာမဟုတ်။ အနု
ပညာရှင်များသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသူ
အသိပညာရှိသူများ မဟုတ်ဟု တစ်နေရာ
တွင် ဆိုထားသည်။ အခြားတစ်နေရာ၌မူ
အနုပညာရှင်တို့သည် “လှပခြင်း” ဟူသည့်
ဂုဏ်ရည်ရှိသော နိမိတ်ပုံများကို တီထွင်သူ
များဟု ဆိုထားသည်။ “လှပခြင်း” သည်
ယေဘုယျသဘော ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျ
သဘောကိုသိရန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် လိုအပ်
သည်။ လှပခြင်းဟူသည် ဂုဏ်ရည်ရှိသော
နိမိတ်ပုံ များကို တီထွင်သူသည်
လှပခြင်းဟူသော ယေဘုယျသဘောကို
နားလည်သူလည်း ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျ
သဘောကို နားလည်သူသည် ဆင်ခြင်

ဉာဏ်ရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် လှပခြင်းဟူသော ယေဘုယျသဘောကို သိရှိသူ အနုပညာရှင်များအား ဆင်ခြင် ဉာဏ် ကင်းမဲ့သူများဟု အဆိုပြု၍ မရပေ။ ထို့ကြောင့်ပလေတို၏ အဆိုပြုချက် နှစ်ရပ် သည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်မှု မရှိပေ။

၃။ အနုပညာရှင်များသည် စိတ်ကူးစိတ်သန်း သာရှိ၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိသူများ ဖြစ်သည် ဟုဆိုကာ အနုပညာရှင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ ကို နှိမ့်ချခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အနုပညာ အားဖြင့် ကလေးသူငယ်များကို ပညာပေး နိုင်သည် ဟူသောအချက်ကိုမူ လက်ခံခဲ့ သည်။ ယင်းအချက်ကို လက်ခံခြင်းသည် အနုပညာနှင့် အနုပညာရှင်၏ စွမ်းပကား ကို မျက်ကွယ်ပြု၍မရကြောင်း လက်ခံခြင်း နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ အနုပညာနှင့် အနုပညာရှင်များကို နှိမ့်ချသော အမြင်

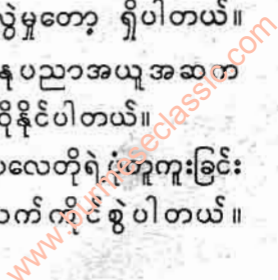
ကျွန်တော်နှင့် နတ်ဘုရားရုပ်တု ♦ ၃၃

ထားရှိသော ပလေတိုသည် တစ်ချိန်တည်း
မှာပင် အနုပညာနှင့် အနုပညာရှင်တို့၏
တန်ဖိုးကို ထိန်ချန်၍ မရခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့်
အနုပညာရှင်၏ အခန်းကဏ္ဍကို တင်ပြရာ၌
ပလေတိုတင်ပြသော သဘောတရားတို့
သည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်မှု မရှိပေ။

ဒီလောက်ဆိုရင် ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့
အနုပညာဒဿနဆီ ဆက်သွားလို့ ရလောက်ပါ
ပြီ။ လိုရမယ်ရ အရစ္စတိုတယ်လ်ရဲ့ အနုပညာ
ဒဿနကိုလည်း သဘောသွားလေးမျှလောက်
ပြောခဲ့ချင်ပါတယ်။

သူလည်း သူ့ဆရာ ပလေတိုနဲ့
သိပ်မထူးလှပါဘူး။ ကွဲလွဲမှုတော့ ရှိပါတယ်။
အရစ္စတိုတယ်လ်ရဲ့ အနုပညာအယူအဆက
ပိုတိုးတက်လာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သူကလည်းပလေတိုရဲ့ ပုံတူကူးခြင်း
အယူအဆကိုပဲ ဆက်လက်ကိုင်စွဲပါတယ်။

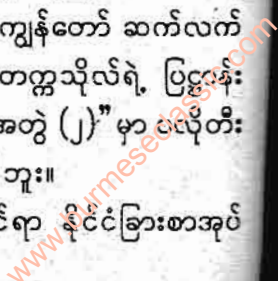
၃၄ ♦ စာရာမင်းစေ

ပလေတိုရဲ့ ပုံတူကူးမှုဝါဒကို "Imitation of Imitation" လို့ ခေါ်ပြီး အရစ္စတိုတယ်လ်ရဲ့ ပုံတူကူးမှု ဝါဒကို "Imitation of Essences" လို့ခေါ်ပါတယ်။

ပလေတိုရဲ့ဝါဒက သာမန်သဘောဆောင်တဲ့ အသေးစိတ် ပုံတူကူးယူမှုကို ဆိုလိုပြီး အရစ္စတိုတယ်လ်ရဲ့ဝါဒက အနှစ်သာရများ၊ အရာဝတ္ထုတစ်ခုရဲ့ ယေဘုယျသဘောများကို ပုံတူကူးယူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုအဆင့်မြင့်လာတယ်လို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနလောက် ကျွန်တော့်ကို မထိုးဖောက်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။

ပလေတို၊ အရစ္စတိုတယ်လ်တို့နဲ့ စာရင် ပလိုတီးနပ်စ်က လူသိနည်းပါတယ်။ ခု သူ့ရဲ့ အနုပညာဒဿနကို ကျွန်တော် ဆက်လက် တင်ပြပါ့မယ်။ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်ရဲ့ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် ဖြစ်တဲ့ "ရသပညာအတွဲ (၂)" မှာ ပလိုတီးနပ်စ်အကြောင်း မပါဝင်ပါဘူး။

ရသဗေဒဆိုင်ရာ ရိုင်ငံခြားစာအုပ်

ကျွန်တော်နှင့် ရုတ်တရက်ရုပ်တူ ✦ ၃၅

စာတမ်းတချို့ကို ကိုးကားပြီး၊ ကျွန်တော် တင်ပြ
သွားပါမယ်။ အကျဉ်းအားဖြင့်သာ တင်ပြခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်။

ဆက်လိုက်ကြဦးစို့။

အပိုင်း (၂)

မြစ်က မွေးလိုက်တဲ့ ပင်လယ်

ခရစ်တော်မပေါ်မီ ကာလလောက် ကတည်းက ထင်ပါရဲ့။ အီဂျစ်ပြည်၊ “အလက်ဇန္ဒရား” မှာ ခမ်းနားတဲ့ စာကြည့်တိုက်ကြီးတစ်ခု ရှိခဲ့တယ်။ စာအုပ်စာတမ်းတွေ ခုနစ်သိန်းကျော် ရှိပြီး ပညာရှင်ပေါင်းများစွာ အဲဒီစာကြည့်တိုက် ထဲမှာ စာထိုင်ဖတ်ခဲ့ကြတယ်။ ယူကလစ်၊ အပိုလိုနီးယပ်စ်တဲ့ ပညာရှင်တွေကို ပေါ်ထွန်းစေခဲ့တယ်။ အဲဒီအထဲမှာမှ “အမ်မိုနီးယပ်စ် ဆက်ကပ်စ်” (Ammosniusaccas) ဆိုတဲ့ ပညာရှင် တစ်ဦးလည်း စာကြည့်တိုက်ထဲက ထွက်ပြီး မြို့

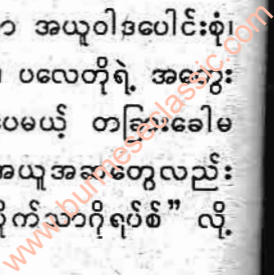
www.burmeseclassic.com

လမ်းပေါ် တက်ခဲ့တယ်။

သူဟာ ထူးချွန်သူ တပည့်ပေါင်းများစွာကို ဆက်လက် မွေးထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီထဲမှာမှ (ဆရာကောင်းပီသစွာ) သူ့ထက်သာမယ့် တပည့်တစ်ယောက်ကို မွေးထုတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ တပည့်ရဲ့နာမည်က ပလိုတီးနပ်စ် (Plotinus) လို့ ခေါ်တယ်။ ပလိုတီးနပ်စ်ကလည်း (တပည့်ကောင်းပီသစွာ) ဆရာထက်တော်အောင် ကြိုးစားနိုင်ခဲ့တယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ဟာ ၂၀၅ အေဒီမှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ အီဂျစ်မှာပါပဲ။ ၂၄၅ အေဒီကနေ သူ သေဆုံးတဲ့ ၂၇၀ အေဒီအထိ ရောမမှာပဲ နေထိုင်ခဲ့တယ်။ လူသူအပေါင်းကို ပညာပြန်လည်သင်ကြားပေးခဲ့တယ်။

သူ့ရဲ့ဒဿနမှာ အယူဝါဒပေါင်းစုံ၊ ဝင်ရောက် စုစည်းနေတယ်။ ပလေတိုရဲ့ အတွေးအခေါ်က အဓိက ပါဝင်ပေမယ့် တခြားခေါ်မဒဿနဆရာကြီးတွေရဲ့ အယူအဆတွေလည်း ပါဝင်နေတယ်။ ဥပမာ “ပိုက်သာဂိုရပ်စ်” လို့

ဆိုကြပါစို့။ အာရပ် ဒဿန ပညာရှင်တွေရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ၊ ဂျူးလူမျိုးတို့ရဲ့ ရိုးရာ အယူအဆတွေထဲက ဖြာထွက်မှု သီအိုရီ (The Emanation Theory) လို့ အယူအဆတွေ ခရစ်ယာန် ကိုယ်ကျင့်ဒဿနတွေ ရောပြွန်း ပါဝင်နေတယ်။

တချို့နေရာတွေမှာတော့ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနဟာ ရှေးဟောင်းအိန္ဒိယရဲ့ ဝေဒန္တဒဿနနဲ့ ဆင်ဆင်တူနေတယ်။ သူဟာ ခရစ်ယာန်တစ်ဦး မဟုတ်ဘူး။ သူ့ရဲ့ ဒဿနတွေဟာ သူ့ခေတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ကွဲလွဲဆန်းကျင်နေတဲ့ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြားထဲမှာပဲ ပျံ့နှံ့အောင်မြင်မှု ရှိခဲ့တယ်။ ခရစ်ယာန်ဒဿနနဲ့အတူ သူ့ဒဿနဟာလည်း လက်ခံသူ များပြားခဲ့တယ်။

သူက တန်ခိုးရှင် ဆန်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါမှာ ဝိညာဉ်တွေနဲ့ ဆက်သွယ်တယ်။ သျှိုဝှက်လေးနက်တဲ့ သူ့ရဲ့ ဒဿနဟာ ဂမ္ဘီရဆန်တယ်လို့ သတ်မှတ်ခံရတဲ့အထိ ဆန်းကြယ်တယ်။ သူ့ရဲ့ အနုပညာဒဿနကို လေ့လာဖို့

www.burmeseclassic.com

အတွက် သူ့ရဲ့ လောကအမြင်ကို ကျွန်တော်တို့
တွေ အရင်လေ့လာလိုက်ကြရအောင်။

အမေရိကန်နိုင်ငံထုတ် **Dagobert
D.Runes** တည်းဖြတ်တဲ့ ဒဿနအဘိဓာန်
စာအုပ်မှာ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနကို စာ
တစ်ကြောင်းတည်းနဲ့ ချုပ်ပြီး ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။
လက်ရှိ ထွေးပြားနေတဲ့ အမှန်တရားအားလုံးဟာ
ပြည့်ဝခိုင်မာစွာ တည်ရှိ နေတဲ့ “တစ်ခုတည်းသော
သဘောတရား” ရဲ့ ဖြာထွက်စီးဆင်းမှု အဆင့်ဆင့်
အောက်မှာပဲ ရှိနေတယ်... တဲ့။

တစ်ခုတည်းသော သဘောတရား
ကို “**One**” လို့ပဲ သုံးထားပါတယ်။ ရှင်းလွန်းလို့
ရှုပ်သွားပါတယ်။ အခြားကျမ်းအကျယ်တွေ
မှာတော့ အဲဒီ “တစ်ခုတည်းသော သဘောတရား”
ဆိုတာကို “**Divine One**” လို့ သုံးထား
ပါတယ်။

ရှင်းရပါတော့မယ်။

ဘုရင်ကြီး အံ့ဩသွားတယ်။ မျက် လှည့်ဆရာရဲ့ လက်ညှိုးက နှစ်ချောင်းထပ်နေလို့....

“အို... ”

သေသေချာချာ ထပ်ကြည့်တယ်။ အဲဒီအခါကျမှ နှစ်ချောင်းထပ်နေတယ်လို့ ထင်ရ တဲ့ လက်ညှိုးဟာ တစ်ချောင်းတည်း ပြန်ဖြစ်သွား တယ်။

“အို.. ဒါ တရားပဲ... ”

ဘုရင်ကြီး သဘောပေါက် သွား တော့တယ်။ တစ်ခုတည်းက “သစ္စာ”၊ နှစ်ခုအဖြစ် ကွဲပြီး မြင်စေတာက “မာယာ”။ ကွဲပြားအောင် ခွဲခြားမမြင်ဘဲ တစ်ခုကိုတစ်ခုတည်း အဖြစ် မြင်နိုင်ရမယ်။ အဲဒါဟာ “တရား” ဖြစ်တယ်။

တစ်ခုတည်းကို အမျိုးမျိုးအထွေထွေ ခွဲပြီး မြင်နေတတ်တဲ့ လောကသားတွေကြားမှာ တစ်ခုကို တစ်ခုအဖြစ်ပဲ မြဲမြဲ မြင်အောင် လေ့ကျင့် နေသူဟာ တရားကို လေ့ကျင့်နေသူပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီပုံပြင်လေးထဲမှာ တစ်ခုတည်း သော သဘောတရားကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ရပါ

လိမ့်မယ်။ သူ့နောက်မှာက မားမား ရုပ်နေတဲ့
ဝေဒန္တဒဿန ရှိတယ်။

မီးဟာ... သူ လောင်ကျွမ်းရာ၊
အရာဝတ္ထုရဲ့ အသွင်သဏ္ဍာန်ကို ဆောင်တယ်။
တစ်ခါတစ်ရံမှာ ဆီမီး၊ တစ်ခါတစ်ရံမှာကောက်ရိုး
မီး၊ တစ်ခါတစ်ရံမှာ တောမီး၊ ထွေပြားတဲ့ အသွင်
သဏ္ဍာန်တွေကို သူ ဘယ်လိုပဲ ဆောင်စေဦး
တော့... မီးကတော့ တစ်မျိုးတည်းပါပဲ။

တောင်ထိပ်ပေါ်မှာ မိုးရွာတယ်။
မိုးရေစက်တွေက အရပ်လေးမျက်နှာကို ပြေးဆင်း
သွားတယ်။ မိုက်မဲသူကသာ အဘက်ဘက်ဆီ
ခွဲထွက်သွားတဲ့ ရေတွေနောက် လျှောက်လိုက်နေ
လိမ့်မယ်။ ပညာရှိသူကတော့ ရေဆိုတဲ့ တစ်ခု
တည်းသော သဘော တရားကို သိတယ်။ ရေထဲ
မှာ ရေထပ်ထည့်သလို သူနဲ့တစ်ခုတည်းသော
သဘောတရားကို တစ်သားတည်းဖြစ်အောင်
ရောပစ်လိုက်နိုင်တယ်။

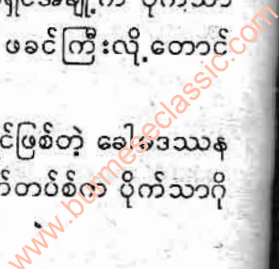
အထက်ပါ စာသားတွေဟာ ဥပနိ
သျှဒ်တစ်ခုထဲက စာသားတွေပါ။ ကထာဥပနိသျှဒ်

ထဲက စာသားတွေပါ။ တစ်ခုတည်းသော သဘော
တရားကို ညွှန်းဆိုပါတယ်။ ဒီသဘောတရားကို
ဝေဒန္တဒဿနကသာ ဖွင့်ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။
အခြားဖွင့်ဆိုသူလည်း ရှိပါတယ်။ ခေါမအရပ်က
ဒဿနိက မှော်ဆရာကြီးပိုက်သာဂိုရပ်စ်ပဲ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဝေဒန္တကနေ ပလိုတီးနပ်စ်ဆီ ရောက်ဖို့
ပိုက်သာဂိုရပ်စ်ကို ဖြတ်သန်းလိုက်ကြပါဦးစို့။

ဟိုက်တစ်ခုရဲ့ ပိုင်ရှင်

ပိုက်သာဂိုရပ်စ်ဟာ ခေါမဒဿန
သမိုင်းမှာ အလွန် ကြီးကျယ်ထင်ရှားခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ဦးပါပဲ။ “နေဗဟိုပြု သီအိုရီ” ကိုလည်း
ကော့ပါးနီးကပ်စ်နဲ့ ဂယ်လီလီယိုတို့ရဲ့ အရင်နှစ်
ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်စောပြီး တင်ပြနိုင်ခဲ့သူ
ဖြစ်တယ်။ ဒီနေ့ခေတ်ပညာရှင်အချို့က ပိုက်သာ
ဂိုရပ်စ်ကို သိပ္ပံပညာရဲ့ ဖခင်ကြီးလို့ တောင်
တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြတယ်။

သူနဲ့ ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်တဲ့ ခေါမဒဿန
ပညာရှင်ကြီး ဟေရာကလိုက်တပ်စ်က ပိုက်သာဂို

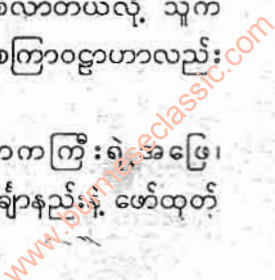

ရပ်စဲဟာ ဉာဏ်ပညာအထက်မြက်ဆုံး ဖြစ်တယ်
လို့ ညွှန်းဆိုခဲ့ဖူးတယ်။ “တစ်ခုတည်းသော
သဘောတရား” ကို ပိုက်သာဂိုရပ်စ် တင်ပြသွားပုံ
ကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပါတယ်။
အဲဒီ “တစ်ခုတည်းသော သဘောတရား” ကြီးကို
“ဧကောဓာတ်တော်” လို့ သုံးနှုန်းလိုက်ကြပါစို့။

ကမ္ဘာလောကကြီးရဲ့ အစဟာ
“ဧကောဓာတ်တော်” ပေါ်မှာ တည်တယ်လို့
ပိုက်သာဂိုရပ်စ်က ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်တယ်။

“ဧကောဓာတ်တော်” က သူ့ကိုယ်သူ
ဆင့်ပွားယူ လိုက်တဲ့အခါ “တစ်” သဘောကနေ
“နှစ်” သဘော ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီသဘောတရား
နှစ်ခု စွမ်းအင်နှစ်ရပ်ရဲ့ အချိုးအစားအမျိုးမျိုးနဲ့
ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းမှုတွေအောက်မှာ ကမ္ဘာလောက
ကြီးနဲ့ လူသတ္တဝါ တွေ ဖြစ်လာတယ်လို့ သူက
ဆိုတယ်။ သူ့အဆိုထဲမှာ စကြာဝဠာဟာလည်း
အကျုံးဝင်တယ်။

သူဟာ လောကကြီးရဲ့ အဖြေ၊
စကြာဝဠာကြီးရဲ့ အဖြေကို သင်္ချာနည်းနဲ့ ဖော်ထုတ်

နိုင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ အမှတ် စက်တစ်ခုကနေ စတင် ဖော်ဆောင်ပြတာပါပဲ။ အမှတ်စက်နှစ်ခု ရှိရင် မျဉ်းတစ်ကြောင်း ဖြစ်လာတယ်။ အမှတ်စက် သုံးခုရှိရင် တြိဂံ တစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ အမှတ်စက် လေးခု ရှိတဲ့ အခါ ထု သဘောဆောင်တဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ရပ် ဖြစ်လာတယ်။ လောကကြီး၊ စကြဝဠာကြီးဟာ အဲဒီလိုနဲ့ စတင်ပေါ်ပေါက်လာ ခဲ့တယ်။

မူလအမှတ်စက်တစ်ခုကနေ စတင် ပေါ်ပေါက်လာ တာပါပဲ။ “တစ်” (သို့မဟုတ်) “ဧကောဓာတ်တော်” ပေါ့လေ။ “ဧကောဓာတ် တော်” ရဲ့ ဖြာဆင်းလွင့်ထုတ်မှုအရ ကျန်တဲ့ အရာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ကျန်တဲ့ အရာ တွေဟာ ဆင့်ပွားဖန်တီးခဲ့ရတဲ့ မိတ္တူသဘောကို ဆောင်တယ်။ လူသားဟာလည်း ဘဝအဆက် ဆက်ကို ကျင်လည်ပြီးတဲ့နောက်မှာ “ဧကောဓာတ် တော်” ဆီ ပြန်လည်ပေါင်းဆုံလာတယ်။ နာမ် ဓာတ်ကို အဓိကထားတဲ့ ဒဿနပါ။ သူ့တင်ပြတဲ့ ဖြစ်စဉ်ကို နာမ်ဓာတ်တွေရဲ့ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်လို့ ခေါ်

တယ်။

“ဒင်္ဂောဓာတ်တော်” က ပေးစွမ်းတဲ့ အသက်စွမ်းအင် ကြောင့် ဖြစ်တည်နေရတဲ့ စကြဝဠာနဲ့ လောကလူသားတွေဟာ ညီညွတ်မျှတ အောင်နေမှ ဖြစ်မယ်။ အချင်းချင်း၊ သဟဇာတဖြစ် ပြီး အချိုးညီညီ နေထိုင်ဖို့ လိုတယ်။ ပိုက်သာဂို ရပ်စ်က သူ့ရဲ့ ဒဿနကို သင်္ချာပုံစံတွေနဲ့ ဖော် ဆောင်ပြလေ့ရှိတယ်။ ဥပမာ...

● = တစ် (ဒင်္ဂော)

● = နှစ်

● = သုံး

● = လေး

၁ + ၂ + ၃ + ၄ = ၁၀

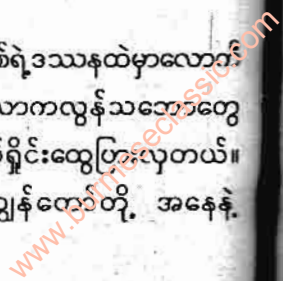
ပိုက်သာဂို ရပ်စ်ကြိမ်

၅၀ ✦ . တာရာမင်းစေ

ဂမ္ဘီရပညာလိုက်စားသူတွေအတွက်
“ပိုက်သာဂိုရပ်စ် တြိဂံ” ဟာ အင်မတန် အရေးပါ
တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့
တြိဂံရဲ့ ဂုဏ်သတ္တိကို သင်္ချာရှုထောင့် ကနေ
အံ့ဩရုံ လောက်ပဲ တတ်နိုင်ပါတယ်။ တြိဂံမှာ
နက်ရှိုင်းတဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေ ပါဝင်နေတာက
တော့ ငြင်းမရပါဘူး။ ဆိုကြပါစို့။

တံတားယက်မတွေ၊ အဆောက်အဦ
ခေါင်းမိုးတွေဟာ ခိုင်မာမှုရှိအောင် တြိဂံပုံ
ဆောက်လုပ်မှ ရတယ်။ နွားကျောင်းသား
ကလေးရဲ့ လမ်းဘေးသောက်ရေအိုးစင်ကတောင်မှ
တြိဂံရဲ့ လျှို့ဝှက်ဂုဏ်သတ္တိကို အသုံးပြုထားတယ်။
တြိဂံပုံ ခြေသုံးချောင်း ထဲနဲ့ ရေအိုးစင်ကလေးကို
တည်ထားတယ်။ အလွန်ကို ကျစ်လျစ် ခိုင်မာလှ
တယ်။

ပိုက်သာဂိုရပ်စ်ရဲ့ ဒဿနထဲမှာလောက်
သဘောတင် မဟုတ်ဘဲ လောကလွန်သဘောတွေ
လည်း ပါဝင်နေတယ်။ နက်ရှိုင်းထွေပြားလှတယ်။
ဒါပေမယ့် ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့

အောက်ပါအချက်လေးတွေလောက်ကို နားလည်
မှတ်သား မိတယ်ဆိုရင် တော်ပါပြီ။

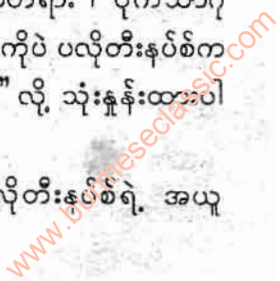
၁။ စကြဝဠာရဲ့အစဟာ “ဧကောဓာတ်
တော်” ဖြစ်တယ်။

၂။ လူ၊ သတ္တဝါ (ပြီးတော့ နတ်နဲ့နတ်
ဘုရားတွေ) လောက၊ စကြဝဠာ
အားလုံးမှာ ဧကောဓာတ်ရဲ့ သက်ဝင်မှု
ရှိတယ်။

၃။ တစ်နေ့မှာ ဧကောဓာတ်တော်နဲ့ ပြန်
လည်ပေါင်းစည်းမိလိမ့်မယ်။

ဒီလောက်ပါပဲ... ။ ပိုက်သာဂိုရပ်စ်
ဟာ အနောက်တိုင်းရဲ့ ပထမဦးဆုံး “နာမ်ဝါဒီ”
ဖြစ်တယ်။ ပလိုတီးနပ်စ်အပေါ် မှာ သူ့ဝါဒ၊
သူ့ဒဿနက ဩဇာလွှမ်းခဲ့တယ်။ ဝေဒန္တဒဿနရဲ့
“တစ်ခုတည်းသော သဘောတရား”၊ ပိုက်သာဂို
ရပ်စ်ရဲ့ “ဧကောဓာတ်တော်” ကိုပဲ ပလိုတီးနပ်စ်က
“ONE” “DIVINE ONE” လို့ သုံးနှုန်းထားပါ
တယ်။

ဒါပေမယ့် ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ အယူ

အဆမှာ ဝေဒန္တ၊ ခေါမ၊ ဒဿနတွေနဲ့အတူ အခြား
ဒဿနပေါင်းစုံလည်း ထွေးရော သက်ဝင်နေ
တယ်လို့ ရှေ့ပိုင်းမှာ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။
ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနကို ရုပ်လုံးဖော်နိုင်အောင်
ပါရှန်းလူမျိုးတို့ရဲ့ “ဘုရားနှစ်ဆူဝါဒ” ကို
တင်ပြရပါဦးမယ်။

ဘုရားနှစ်ဆူဝါဒ

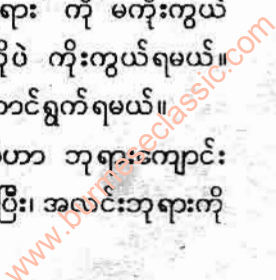
ဒီဒဿနကို ပါရှန်းနိုင်ငံရဲ့ လယ်
သမားမိသားစုက ပေါက်ဖွားလာသူ၊ ဇိုရိုအတ်
စတာ (Zoroaster) ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က စတင်
ထူထောင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ သူဟာ သူ့တိုင်းပြည်
အတွက်လည်း တူရင်နယ်ချဲ့တွေကို တွန်းလှန်တဲ့
စစ်ပွဲမှာ စွမ်းစွမ်းတမံ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ အသက်
သုံးဆယ်အရွယ်မှာ ဇနီးဖြစ်သူကို ခွင့်ပန်ပြီး လူသူ
အရောက်အပေါက်နည်းတဲ့ တောင်တန်းတစ်ခု
ဆီကို ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီတောင်တန်းဆီမှာ
လောကကြီးအကြောင်းကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်
တွေးခေါ်ဆင်ခြင်ခဲ့တယ်။ မြို့တော်ဆီ ပြန်

အလာမှာ သူနဲ့အတူ “ဘုရားနှစ်ဆူဝါဒ” လည်း ပါလာတယ်။

အဲဒီအယူဝါဒအရ ဘုရားဟာ နှစ်ဆူ ရှိတယ်။ တစ်ဆူကတော့ ကောင်းမြတ်မှုကို ဆောင်ယူတဲ့ “အလင်းဘုရား” ဖြစ်တယ်။ ဩမတ်စ် (Ormuzd) လို့ ခေါ်တယ်။ အဟုရ မဒေါ (Ahura Mazda) လို့လည်း ခေါ်တယ်။

နောက်ဘုရားကတော့ ဆိုးသွမ်းမှုကို ဆောင်ယူတဲ့ “အမှောင်ဘုရား” ဖြစ်တယ်။ အာရိ မာန် (Ahriman) လို့ ခေါ်တယ်။ အင်ဂရီမိန်ညု (Angro Mainyush) လို့လည်း ခေါ်တယ်။ စကြဝဠာလောကကြီးထဲမှာ အဲဒီဘုရားနှစ်ပါးက အားပြိုင်နေတယ်။ ဒါ ကြောင့် အကောင်းအဆိုး ခွန်တွဲတဲ့ လောကကြီး ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ လူသား တွေအနေနဲ့က “အမှောင်ဘုရား” ကို မကိုးကွယ် ရဘူး။ “အလင်းဘုရား” ကိုပဲ ကိုးကွယ်ရမယ်။ ကောင်းမြတ်မှုတွေကိုပဲ ဆောင်ရွက်ရမယ်။

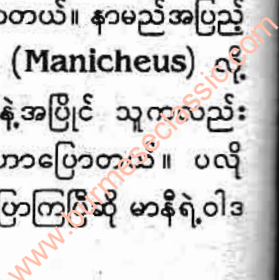
မိရီအတ်စတာဟာ ဘုရားကျောင်း ထဲမှာ မီးတွေ ထိန်ထိန်ထွန်းပြီး၊ အလင်းဘုရားကို

ပူဇော်တတ်တယ်။ တစ်နေ့ အလင်းဘုရားကို သူ
ဝတ်ပြုပြီးလို့ ဝတ်ကျောင်းထဲက အထွက်မှာ ဓားနဲ့
ထိုးသတ်ခံရပြီး သေတယ်။

ပါရှန်းနိုင်ငံမှာ ဇိုရိုအတ်စတာဝါဒ
(Zoroastranism) ကို တလေးတမြတ် လက်ခံ
ကျင့်သုံးကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဂရိတွေရဲ့ ကျူး
ကျော်မှု၊ မူဆလင်တွေရဲ့ ကျူးကျော်မှုတွေကို
အဆင့်ဆင့် ခံရပြီးတဲ့နောက်မှာ ပြိုကွဲပျက်ပြယ်မှု
တွေ ရှိခဲ့တယ်။ တခြားတစ်ပါး ဘာသာဝါဒကို
လက်မခံဘဲ တချို့လည်း ဒီဝါဒအတွက် အသေခံ
ကြတယ်။ တချို့လည်း ဒီဝါဒအတွက်
တိုင်းတစ်ပါးကို ထွက်ပြေးကြတယ်။

နောက်တော့ ဒီဝါဒကို ပြန်လည်
မွမ်းမံအသက်သွင်းတဲ့ မာနီ (Mani) ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ယောက် ပေါ်ထွက်လာတယ်။ နာမည်အပြည့်
အစုံကတော့ မာနီခီးရပ်စ် (Manicheus) လို့
ခေါ်တယ်။ ပလိုတီးနပ်စ်နဲ့အပြိုင် သူကလည်း
သူ့ဝါဒကို ဖြန့်ဖြူး ဟောပြောတယ်။ ပလို
တီးနပ်စ်ရဲ့ အယူဝါဒကို ပြောကြားရုံဆို မာနီရဲ့ဝါဒ

Manichaeism နဲ့ နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ပြီး ပြော
လေ့ရှိကြတယ်။ ကဲ... ခုလောက်ဆိုရင် ပလိုတီး
နပ်စ်ရဲ့ဝါဒကို မျက်နှာချင်းဆိုင် လေ့လာလို့
ရပါပြီ။

လောကကြီးအတွက် မျဉ်းတစ်ကြောင်း

ပလိုတီးနပ်စ်က လောကကြီးဟာ
အမှတ်နှစ်ခုကြားထဲက မျဉ်းတစ်ကြောင်းလို့ ယူဆ
ပါတယ်။ အလင်းစတင်ရာ အမှတ်ရယ်၊ အလင်း
မရောက်ရှိနိုင်တဲ့ အမှတ်ရယ်၊ အဲဒီနှစ်ခုကြားထဲက
အလျားလို့ ယူဆပါတယ်။ ပုံကို ကြည့်ပါ။

Ⓐ

A₁

လောက

A₀

Ⓐ = ဧကောဓာတ် (တစ်ခုတည်းသော သဘော
တရား)

A₁ = အလင်းစတင်ရာ အမှတ်

A₀ = အလင်းမရောက်ရှိနိုင်သော အမှတ်

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ အမြင်အရ “ဧကောဓာတ်” ဟာ အဆုံးအစမရှိ ပြီးပြည့်စုံတယ်။ အရောအနှောမရှိ လင်းသန့်စင်တယ်။ အဲဒီ “ဧကောဓာတ်” ရဲ့ စွမ်းအင်ဖြာဆင်းမှုကြောင့် လောကစကြဝဠာကြီး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ တောတောင်တွေ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာတွေ၊ မြေနဲ့ကောင်းကင်တွေ၊ ဒါတွေမှာမှ မဟုတ်ဘူး။ လမ်းဘေးက မြက်ကလေးတစ်ပင်၊ ဆောင်းရာသီရဲ့ မြူနှင်းတစ်စက်၊ အဲဒါတွေမှာ ဧကောဓာတ်ကြီးရဲ့ အသက်စွမ်းအင်တွေ ကိန်းဝပ် ဖြစ်တည်နေတယ်။ ဖြာဆင်းမှု ဒီဂရီ အနည်းအများသာ ကွာတယ်။ (အဲဒါကြောင့် စွမ်းအင်အထူအပါး၊ ဂုဏ်အနိမ့်အမြင့်တွေ ကွဲပြားတယ်) မူလသဘောတရားကတော့ တစ်ခုတည်းပါပဲ။ ဧကောဓာတ်ကနေ စီးဆင်းလာတယ်။

မာနီရဲ့ ဝါဒအရကတော့ အလင်းနဲ့ အမှောင်လို့ပဲ “ဒွီ” သဘောခွဲပါတယ်။ မာနီရဲ့ ဘာသာရေးအတွေးအခေါ်ကိုက Dualist religious philosophy ဖြစ်ပါတယ်။ လောကကြီးကို ရှုမြင်ရာမှာ ဆန့်ကျင်ဘက်နှစ်ခုရဲ့

အားပြိုင်မှုအဖြစ် ရှုမြင်ပါတယ်။ နှစ်ခု သဘောဆောင်ပါတယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ကတော့ နှစ်ခုသဘောကို လက်မခံပါဘူး။ သူ့ဒဿနကို တစ်ခုသဘောနဲ့ပဲ ဖော်ဆောင်ပါတယ်။ အလင်းတစ်ခုကိုသာ သတ်မှတ်ဆွဲကိုင်ပါတယ်။ အမှောင်ဆိုတာ “အလင်း မဆိုက်ရောက်ရာ” ဖြစ်တယ်။ အခြေခံသဘောဟာ အလင်းတစ်ခုတည်းအပေါ်မှာပဲ တည်တယ်။ မူလသဘောဟာ “ဧကော” တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်တယ်။

ဧကောဓာတ်ကြီးကနေ လူသားတွေကို ဝိညာဉ်သွင်း ပေးတယ်။ အင်္ဂလိပ်လို Soul လို့ ရေးပြီး သူ့အခေါ်အဝေါ်အရ ဆိုင်ခီ (Psyche) လို့ ခေါ်တယ်။ သူ့အရင်မှာ ဉာဏ်စိတ်ကို ပထမ သွင်းပေးတယ်။ အင်္ဂလိပ်လို Mind လို့လည်း ပြန်ဆိုတယ်။ Intelligence လို့လည်း ပြန်ဆိုတယ်။ သူ့အခေါ်အဝေါ်အရတော့ နှစ် (Nous) ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဉာဏ်စိတ်ဟာ “ဧကောဓာတ်တော်” ဆီကို ပျံ့တက် ပူးပေါင်း

၅၀ ♦ တာရာမင်းဝေ

နိုင်တယ်။

လူဟာ (လူအပါအဝင်အရာအားလုံးဟာ) ဧကောဓာတ်ကြီးရဲ့ ဖြာဆင်းမှု (Emanation) ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသလို ဧကောဓာတ်ကြီးဆီကိုလည်း ယုံတက်ပူးပေါင်းမှု (Epistrophe) ပြုနိုင်တယ်။ တစ်ခုတည်းအဖြစ် ရေထဲမှာ ရေရောသလို စပ်ဟပ်လိုက်နိုင်တယ်။ ပလေတိုရဲ့ အယူအဆနဲ့ ကွဲပြားသွားပါပြီ။

ဒီသဘောတရားတွေကို ပလိုတီးနပ်စ်ဝါဒီတစ်ဦး ဖြစ်သူ (ပလေတိုဝါဒီ လက်သစ်တစ်ဦးဖြစ်သူ) ကမ္ဘာကျော်စာပေသမား ရှယ်လီရဲ့ ကဗျာတွေထဲမှာ တွေ့ရှိနိုင်ပါတယ်။

နည်းနည်း လေ့လာကြည့် လိုက်ကြရအောင်။

အပိုင်း (၃)

၆၀ ✦ ကာရာဝါး

ကဗျာဘက်မှ ခုခံခြင်း

ရှယ်လီ (P.B Shelley) ဟာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး၊ ကဗျာ ဆရာတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ကျော်ကြားပြီး၊ အသက် သုံးဆယ်မပြည့်ခင်မှာ သေဆုံးသွားတဲ့ ပါရမီရှင် အနုပညာသမားတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ပရိုမီး သီးယပ်လွတ်မြောက်ခြင်း (Prometheus Unbound) ဆိုတဲ့ ကဗျာရှည်ဟာ အလွန်ကျော်ကြားပါတယ်။ သူ့သေပြီးကာမှ “ကဗျာဘက်မှ ခုခံချေပချက်” (A defence of poetry) ဆိုတဲ့ စာတမ်းတစ်စောင် ထွက်လာပါတယ်။

၆၂ ◆ စာရာမင်းစေ

မသေဆုံးခင် တစ်နှစ်အလိုမှာ သူ ရေးခဲ့တဲ့ စာတမ်းပါ။

ပလေတိုက အနုပညာသမားတွေကို နှိမ်တယ်။ နတ် ဒေဝတာတွေရဲ့ ပူးဝင်ရူးသွပ်မှု (Divine Madness) ကြောင့်သာ ကဗျာတွေ အနုပညာတွေ ထွက်ပေါ်နေတယ်။ အနုပညာ သမား ကိုယ်တိုင်ကတော့ ဘာကိုမှ စဉ်းစား ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်း မရှိဘူး။ အမှန်အမှား၊ အကောင်း အဆိုးကို ခွဲခြားနားလည်နိုင်စွမ်း မရှိဘူး။ “အနုပညာသမားဆိုတာ အရူးတစ်ပိုင်းပါပဲ” လို့ သတ်မှတ်ခဲ့တယ်။ တိုင်းနိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် အဟန့်အတား အနှောင့်အယှက် တွေလို့ ဆိုတယ်။

အဲဒီကြားထဲမှာ ရှယ်လီက ဘာတွေ ကို ခုခံချေပခဲ့သလဲ။ ကဗျာဘက်က ဘယ်လို ရပ် တည်ခဲ့သလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။ စဉ်းစားစရာပါပဲ။

ရှယ်လီက ဂျစ်ကန်ကန်နိုင်တယ်။ သူ့ရဲ့ အစောဆုံး စာမူက အောက်စဖို့ဒ်ကွသိုလ် မှာ ကျောင်းတက်နေစဉ် ရေးခဲ့တဲ့ “ဘုရားမဲ့ဝါဒ

လိုအပ်ခြင်း” (The Necessity of Athe-
ism) ဆို တဲ့ စာမူပါပဲ။ အဲဒီတုန်းက သူ့အသက်
ဟာ (၁၉) နှစ်ပဲ ရှိသေး တယ်။ တစ်ခါကလည်း
ခါတုပေဒပန်းအပြာတွေကို စမ်းသပ်ယူပြီး
မာရ်နတ်ကို ပင့်နေတာလို့ လျှောက်ပြောသေး
တယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ သူ့ကို ကျောင်းက ထုတ်ပစ်
လိုက်ကြတယ်။ (အခုတော့လည်း အောက်စဖို့
တက္ကသိုလ်ဟာ သူတို့ကျောင်းမှာ ရှယ်လီတက်
ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို တဖွဖွ ဂုဏ်ယူ
ဝင့်ကြွားနေကြတော့တယ်) ထားလိုက်ပါတော့။

သူက ပြောဖူးတယ်။

“ပိုလော့လာလေလေ၊ ကိုယ် ဘာမှ
မသိသေးကြောင်း ပိုသိလေလေပဲဗျာ...” (၁)

ပလေတိုကသာ ကဗျာဆရာတွေကို
ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိဘူး ပြောတယ်။ ရှယ်လီရဲ့
စကားက ပညာအရာမှာ ဘယ်လောက်တာသွေး
လိုက်သလဲ။ ပြီး... သူက ပြောသေးတယ်။

“သမိုင်းဆိုတာ လူတွေရဲ့ အမှတ်

၁။ The more we study the more we
discover our ignorance.

တရကာလတွေကို ရေးဖွဲ့ထားတဲ့ သံသရာကဗျာ
တစ်ပုဒ်ပါပဲဗျာ... ” (၂)

သူဟာ အရာရာကို ကဗျာမျက်စိနဲ့
ကြည့်တယ် ထင်ပါရဲ့။

“ကဗျာဆိုတာအတော်ဆုံး၊ အပျော်ဆုံး
လူတွေရဲ့ အကောင်းဆုံး၊ အပျော်ဆုံး ဖြစ်ရပ်
တွေကို ရေးစပ်ထားတဲ့ မှတ်တမ်းပဲ... ” (၃)

အဲဒါက ကဗျာအတွက် ပြောတာ
ပေါ့။ ကဗျာဆရာအတွက်လည်း ထပ်ပြောလိုက်
သေးတယ်။

“ကဗျာဆရာဆိုတာ လောကကြီးက
အသိအမှတ် ပြုမထားတဲ့ ဥပဒေပြု ပညာရှင်
တွေပဲ... ” (၄)

၂။ History is a cyclic poem written by
time upon the memories of man.

၃။ Poetry is the record of the best
and the happiest moments of the
happiest and the best minds.

၄။ Poets are the unacknowledged
legistaltor of the world.

ကျွန်တော်နှင့် နတ်ဘုရားပျော်တူ ✦ ၆၅

အဲဒီလို ရှယ်လီပြောနိုင်ဖို့အတွက်
နောက်ခံအကြောင်းအချက်တွေ ရှိရလိမ့်မယ်။
အဲဒီအကြောင်းအချက်တွေမှာလည်း ခိုင်မာတဲ့
ဒဿနအမြင်တွေ ပါဝင်နေလိမ့်မယ်။ ရှယ်လီက
ပလိုတီးနပ်စ်ကို လေးစားတယ်။ သူ့ရဲ့ဒဿန
တွေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံတယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနအမြင်ထဲမှာ
ကဗျာဆရာဟာ (အနုပညာသမားတွေဟာ)
ပလေတိုပြောသလို အသိဉာဏ်နဲ့နဲ့သူ တွေ မဟုတ်
ဘူး။ လူတစ်ပိုင်း၊ အရူးတစ်ပိုင်း မဟုတ်ဘူး။
သာမန်လူတွေထက် ပိုပြီး ထူးမြတ်တယ်။
ပလိုတီးနပ်စ် ဘယ်လိုသုံးသပ် ပြခဲ့သလဲဆိုတာကို
အချက်တစ်ချက်အနေနဲ့ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့
လေ့လာကြည့်ကြမယ်။

မူလသို့ ပြန်ခြင်း

အနုပညာသမားတွေဘက်ကနေ ပလိုတီးနပ်စ်က ခိုင်ခိုင်မာမာ ဝင်ရပ်ပေးထား ပါတယ်။

၁။ အနုပညာသမားတွေကို သဘာဝကို တုပသူအဖြစ် ကဲ့ရဲ့ ရှုံ့ချချင်လို့ မရ တူး။

(If anyone condemns the arts, because they create by way of imitation of nature).

၂။ အဲဒီ သဘာဝပစ္စည်းတွေ ကိုယ်၌ကကို အတုအပတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သတိရှိရမယ်။

(First, we must observe that natural things themselves are an imitation of something further.)

၃။ သူတို့ဟာ မြင်တွေ့နေရတဲ့အရာတွေကိုပဲ တုပဆင့်ပွား ပေးရုံ မဟုတ်ဘူး။ (အမြင်သက်သက်ကို မိတ္တူကူးပေးနေတာ မဟုတ်ဘူး)

(And next, we must bear in mind that the arts do not simply imitate the visible).

၄။ သဘာဝဆီ ပြန်သွားနိုင်အောင် ခေါ်ဆိုနေတာ ဖြစ်တယ်။ (မူလ “ဧကော” ဓာတ်ဆီကို ပျံတက်ပူးပေါင်း စေတာ ဖြစ်တယ်)

(But, go back to the reasons from which nature comes).

၅။ နောက်ပြီး သူတို့ရဲ့ အနုပညာပစ္စည်းတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဖန်တီးမှုတွေ ဖြစ်တယ်။ (တုပထားတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ ပစ္စည်းအတု မဟုတ်ဘူး။ အသစ်ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ပစ္စည်း ဖြစ်တယ်)

၆၈ ♦ တာရာမင်းဝေ

(And further, that they create much out of themselves).

ပလိုတီးနပ်စ်က အဲဒီလိုမျိုး ပြောသွားပါတယ်။ ကဗျာဆရာတွေ၊ အနုပညာသမားတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ ပိုပြီး လေးနက်မြင့်မားလာပါတယ်။ ကဗျာဆရာတွေဟာ ဧကောဇာတ်ကြီးရဲ့ စွမ်းအင်ဖြာဆင်းမှုကို အခြားလူတွေထက် ပိုရရှိတယ်။ (အဲဒါကြောင့် ဖန်တီးနိုင်စွမ်း ကြီးတယ်)။ ဧကောဇာတ်ကြီးနဲ့ ပြန်လည် ပူးပေါင်းဖို့ အတွက်လည်း အခြားလူတွေထက်စာရင် ပိုပြီး အားကောင်းတယ်။ အခြားအရာတွေ ဧကောဇာတ်ကြီးဆီ ပြန်လည် ပေါင်းဝင်နိုင်အောင်တောင် သူတို့က ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်တယ်။

(စကားစပ်လို့ ပြောရရင် အဲဒီလို သဘောမျိုးကို အိန္ဒိယရသပညာမှာလည်း တွေ့ရပါတယ်။ ခံစားသူကို ဝိညာဉ်စင်ကြယ်စေတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိရသ၊ ခံစားသူကို ဝိညာဉ်လွတ်မြောက်မှု ပေး

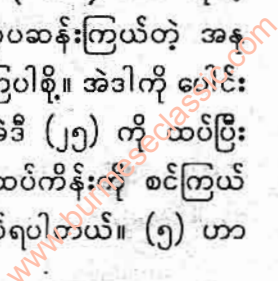
နိုင်မယ့် ဝိမုတ္တိရသ၊ ... စတာတွေပါ။ အနုပညာက ပေးစွမ်းတဲ့ ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာတန်ဖိုး **Spiritual Value** လို့ ခေါ်တယ်။

အောက်ပါ သင်္ချာဉာဏ်စမ်းလေးကို ဥပမာအဖြစ် ကြည့်ပါ။

$$၁ \times ၂ \times ၃ \times ၄ + ၁ = ၂၅ = ၅^2$$

ဂဏန်းစဉ်လေးက လှပါတယ်။ ဆန်းကြယ်မှုလည်း ရှိပါတယ်။ အစဉ်လိုက်ဂဏန်းလေးလုံးကို မြှောက်ပြီး တစ်နဲ့ ပေါင်းလိုက်ရင် ရတဲ့အဖြေဟာ နှစ်ထပ်ကိန်းပြည့်တစ်ခု ဖြစ်နေပါတယ်။

၁ x ၂ x ၃ x ၄ + ၁ ဆိုတဲ့ ကိန်းစဉ်တန်းလေးဟာ လှပဆန်းကြယ်တဲ့ အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုလို့ ဆိုကြပါစို့။ အဲဒါကို ပေါင်းစည်းရင် (၂၅) ရမယ်။ အဲဒီ (၂၅) ကို ထပ်ပြီး စင်ကြယ်စေတဲ့အခါ (နှစ်ထပ်ကိန်းကို စင်ကြယ်စေတဲ့အခါ) (၅) ကို ထပ်ရပါတယ်။ (၅) ဟာ

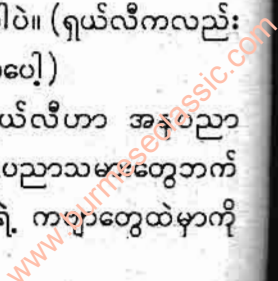

မူလပါပဲ။ ဒီကိန်းစဉ်တန်းလေးဟာ သူ့ဆီကနေ
ဖြာဆင်းသွားပါတယ်။

တစ်မျိုး ထပ်ပြောပါ့မယ်။ အနု
ပညာသမားဟာ ၁ x ၂ x ၃ x ၄ + ၁ ဆိုတဲ့
အနုပညာပစ္စည်းကို ၅ ဆိုတဲ့ “မူလ” ဆီ ပြန်ပို့
ပေးပါတယ်။ ဥပမာအနေနဲ့ ပြောတာပါ။

ဂျပန်လူမျိုးတွေရဲ့ “အီကေဗားနား”
ပန်းစိုက်ပညာ ကို ကြည့်လိုက်ကြဦးစို့။ ပန်းတွေ
ကို အိုးကလေးထဲမှာ အနုပညာမြောက်အောင်
စိုက်ထား ဆင်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အိုးကျဉ်း
ကျဉ်းလေးထဲက ပန်းကလေးတွေက အပြိုင်
အရိုင်း ပွင့်နေပုံဟာ လွင်ပြင်ကျယ်ကျယ်ထဲက
ဥယျာဉ်တွေ၊ အပြိုင်အရိုင်းပွင့်နေပုံနဲ့ သဘောတူ
သွားစေပါတယ်။ ဧည့်ခန်းစားပွဲပေါ်က ပန်းတွေကို
မူလဆီ ပြန်ပို့ခြင်း တစ်မျိုးပါပဲ။ (ရှယ်လီကလည်း
အဲဒါမျိုးကို မြင်မိတွေ့မိမှာပေါ့)

အဲဒီလိုနဲ့ ရှယ်လီဟာ အနုပညာ
ဘက်က ရဲရင့်ခဲ့ တယ်။ အနုပညာသမားတွေဘက်
က ခိုင်မာခဲ့တယ်။ ရှယ်လီရဲ့ ကဗျာတွေထဲမှာကို

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနတွေ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ပါဝင်ခဲ့တယ်။ သူ့ကဗျာတွေကို ခွဲစိတ်လေ့လာကြည့်ကြမယ်။

အချစ်ရဲ့ ဒဿန

ရှယ်လီဟာ သူ့ရဲ့ နာမည်ကျော် ပရိုမီးသီးယပ်စ်ထဲမှာ ကဗျာဆရာအကြောင်း ထည့်ရေးခဲ့ပါတယ်။ ကဗျာဆရာရဲ့ နှုတ်ခမ်းဖျားပေါ်မှာ ပရိုမီးသီးယပ်စ်က တက်အိပ်ခဲ့တယ်... တဲ့။ အဲဒီမှာ ကဗျာဆရာကို သူက အခုလို ဖွဲ့ထားတယ်။

ဘယ်အရာတွေ
ဘာဖြစ်နေသလဲဆိုတာကို
သူဟာ...
မမြင်ဘူး။ အရေးလည်း မစိုက်ဘူး

ဒါပေမယ့် အဲဒါတွေထဲကပဲ
သက်ရှိလူသားထက် စစ်မှန်တဲ့အရာတွေကို

သူ... ဖန်ဆင်းနိုင်တယ်။

သေခြင်းကင်းမဲ့ရာ ရုပ်လွှာတွေကိုပေါ့.. ။

နောက်ဆက်တွဲ (က)

ကဗျာဆရာရဲ့ အစွမ်းအစကို မြင့်မြင့်မားမား ဖော်ကျူး ပြထားတာပါပဲ။

“လမင်းသို့” လို့ အမည်ရှိတဲ့ ကဗျာ ထဲမှာလည်း ဒဿနတစ်ရပ်ကို ဝှက်ထည့်ထား တယ်။ တည်ကြည်ခိုင်မြဲတဲ့ လမင်းဟာ တည် ကြည်ခိုင်မြဲမှု မရှိတဲ့ (တကွဲတလွဲ ပေါ်ထွက်နေ တဲ့) ကြယ်အမျိုးမျိုးကြားထဲမှာ လှည့်လည်သွား လာနေတယ်... တဲ့။

နောက်ဆက်တွဲ (ခ)

တစ်ခုတည်းသော သစ္စာတရား (ဧကောဓာတ်) ဟာ အမျိုးမျိုးအသွယ်သွယ် ထွေပြားနေတဲ့ မာယာတရားတွေကြားမှာ တည်ရှိ ထင်ရှားနေတယ်လို့ ဆိုချင်ပုံပါပဲ။

နောက်ထပ်ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ကြည့် ပါဦး။ ကဗျာရဲ့ အမည်ကို “အချစ်ရဲ့ ဒဿန” လို့ သူ ပေးထားတယ်။

ချောင်းတွေက မြစ်နဲ့ ဆုံတယ်
 မြစ်က သမုဒ္ဒရာနဲ့ ရောယှက်သွားတယ်။
 ကောင်းကင်လေစီးတွေဟာလည်း
 ခံစားချက်ချိုချိုတွေနဲ့
 အမြဲတမ်း ရောယှက်နေတတ်တယ်။

မရောယှက်တဲ့ အရာဆိုတာ
 ကမ္ဘာပေါ်မှာ မရှိဘူးကွဲ့။
 တစ်ခုတည်းသော ဝိညာဉ်မှာ
 အားလုံးဟာ ပေါင်းဆုံရတယ်။
 မင်းနဲ့ငါကျမှ...
 ဘာကြောင့် မပေါင်းဆုံနိုင်ရမှာလဲ... ။

နောက်ဆက်တွဲ (ဇ)

ချစ်သူနဲ့ နီးစပ်ဖို့ကို တောင်မှ ပလို
 တီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနနဲ့ပဲ သူ တွေးပါတယ်။ သူ့ဘာ
 သာသူလည်း ခိုင်မာပုံ ရပါတယ်။

သူ့ရဲ့ “မိုးစွေငှက်သို့” ဆိုတဲ့ ကဗျာ
 တစ်ပုဒ်ဟာလည်း အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

အသံသာယာရုံ၊ စကားလုံးအင်အား ကောင်းရုံတင် မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်ရှိုင်းနက်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေပါ ပါဝင်နေပါတယ်။ ကဗျာကို ငှက်ကလေး (သို့မဟုတ်) လာခြင်း ကောင်းသော ဝိညာဉ် ကလေးရေ... လို့ သုံးနှုန်းဖွဲ့ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီထဲက ငှက်ကလေးဟာလည်း တစ်စုံတစ်ရာကို ကိုယ်စားပြုထား သယောင် ရှိပါတယ်။ သင်္ကေတ သဘော ဆောင်နေပါတယ်။ ဖတ်ကြည့်ရင် “ဧကောဓာတ်” ကို ပြေးမြင်မိလာပါလိမ့်မယ်။

ဧကောဓာတ် (ဃ)

တခြား ညွှန်းချင်တဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် ရှိပါတယ်။ ဒီကဗျာကိုလည်း ရှယ်လီရဲ့ကဗျာတွေ ထဲမှာတော့ လူသိများလှပါတယ်။ အိုဇီမန်ဒီယပ်စ် ဆိုတဲ့ အီဂျစ်ဘုရင်တစ်ပါးအကြောင်းပါ။ ကဗျာ နာမည်အပြည့်အစုံက အီဂျစ်က အိုဇီမန်ဒီယပ်စ် (Ozymandias of Egypt) ဖြစ်ပါတယ်။ လေ့လာကြည့်ရအောင်။

တန္တာရထဲက ဘုရင်

"Ozymandias Of Egypt"

I met a traveller from an antique
land

Who said : Two vast and trunk-
less legs of stone

Stand in the desert. Near them
on the sand,

Half sunk, a shatter'd visage lies,
whose frown

And wrinkled lip and sneer of
cold command

Tell that its sculptor well those
passions read

Which yet survive, Stamp'd on
these lifeless things,

The hand that mock'd them and
the heart that fed;

And on the pedestal there words appear:

"My name is Ozymandias, king of kings:

Look on my works, ye Mighty, and despair!"

Nothing beside remains. Round the decay

Of that colossal wreck, boundless and bare,

The lone and level sands stretch far away.

P.B. Shelley

ဆွန်းနက်ကဗျာအမျိုးအစားပါ။

အကျော်အမော် စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတစ်ဦး

ဖြစ်သူ၊ အိုင်အေရစ်ချတ် (I.A. Richard) နဲ့အတူ

တခြားပညာရှင်များစွာက ဒီကဗျာကို သုံးသပ်

ဝေဖန်ခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ အိုင်အေရစ်ချတ်ကို

ခေါင်းတပ်ပြောရတာကတော့ သူဟာ ဝေဖန်ရေး သစ်ဝါဒ (New Critic) တွေရဲ့ ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

ရှယ်လီက ဒီကဗျာကို စာစစ်ဆင့် ကြားရတဲ့ စကား အဖြစ် ပြန်ရေးထားပါတယ်။

“ရှေးဟောင်းနယ်မြေတစ်ခုမှာ
ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်ကြီးတစ်ယောက်နဲ့
ငါတွေ့တော့
သူက ပြောတယ်...
ကြံ့ခိုင်ကြီးမားပြီး
ခန္ဓာကိုယ်မရှိတဲ့ ကျောက်ခြေထောက်ကြီး
နှစ်ချောင်းဟာ
သဲကန္တာရထဲမှာ ရပ်နေတယ်တဲ့”

ကဗျာက သဲကန္တာရထဲမှာ ပျက်စီးနေတဲ့ ရှေးဟောင်း အီဂျစ်ဘုင်တစ်ပါးရဲ့ ရုပ်တုကြီးအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားတာပါ။ အိုဇီမန်ဒီယပ်စ် ဆိုတာ အဲဒီဘုရင်ကြီးရဲ့ ဘွဲ့အမည်ပေါ့။ သက်ရှိ

ထင်ရှားရှိစဉ်က သူဟာ ဘုန်းတန်ခိုး အတော်
ကြီးမားခဲ့ပုံပဲ။ ကျောက်ရုပ်မျက်နှာမှာ မာန်မာန
တွေ လျှံမောက်နေတုန်းပဲ။ သူ့အကြောင်းကို
လည်း ကျောက်ရုပ်မှာ ကမ္မည်းထိုး ကြွေးကြော်
ထားသေးတယ်။

ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်
ကြီးက တွေ့ရှိချိန်မှာ အဲဒီကျောက်ရုပ်ဟာ
အပိုင်းပိုင်းအစိတ်စိတ် ပြိုပျက်နေပါပြီ။ ကိုယ်အင်္ဂါ
တွေ ပြိုလဲပြန်ကျဲပြီး ရယ်မောစရာ၊ သံဝေဂရ
စရာအဖြစ် မြင်တွေ့နေရပါပြီ။

ကဗျာအဆုံးပိုဒ်မှာ -

Nothing beside remains. Round
the decay
Of that colossal wreck, boundless
and bare,
The lone and level sand stretch
far away.

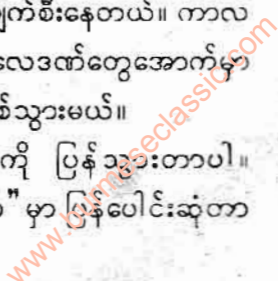
လို့ “ဝ” စာလုံးတွေ ဆက်တိုက် သုံး
ပြီး ရေးဖွဲ့ပါတယ်။ “ဝ” ဟာ အထီးကျန်ခြင်း၊
ယိုယွင်းခြင်း၊ ဆိတ်သုဉ်းခြင်းတို့အတွက်
ကိုယ်စားပြုတဲ့ စာလုံးပါ။ ကျောက်ရုပ်ကြီးရဲ့
ကျဆုံးမှုကို ပြဆိုပါတယ်။ ဒါတွေကို ထားလိုက်
ပါတော့။ ပြောချင်တဲ့ တခြားအချက် ရှိပါတယ်။

ကျောက်တုံး ပြန်ဖြစ်တော့မယ်
ကျောက်တုံး အကြောင်းပါ။

ဒီဘုရင်ရုပ်တုဟာ အစကတော့
ကျောက်တုံးတစ်တုံးပါပဲ။ ကျောက်ဆစ်ပန်းပု
ဆရာဆီက ဖြာဆင်းလာတဲ့ အနုပညာ ဒီဂရီတစ်ခု
အောက်မှာ သူဟာ လှပရဲရင့်တဲ့ ကျောက်ပန်းပုရုပ်
တစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ ဝံ့ဝံ့ကြွားကြွား ရုပ်တည်ခဲ့ဖူး
မယ်။ နောက်တော့ (ဒီကဗျာထဲကအတိုင်း)
အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ပြိုလဲပျက်စီးနေတယ်။ ကာလ
တွေ ထပ်ကြာရင် နေဒဏ်လေဒဏ်တွေအောက်မှာ
သူ... ကျောက်တုံး ပြန်ဖြစ်သွားမယ်။

“မူလ” ဆီကို ပြန်သွားတာပါ။

“တစ်ခုတည်းသောသဘော” မှာ ပြန်ပေါင်းဆုံတာ

ပါပဲ။ တကယ့်ဘုရင်ကြီးကကော..။ အစက
မရှိဘူး။ နောက်တော့ ရှိလာတယ်။ နောက်တော့
မရှိတော့ပြန်ဘူး။ ဒါပါပဲ။ အားလုံးဟာ “မူလ”
အတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ “တစ်ခုတည်း
သော မူလသဘော” မှာ ပြန်လည်ကိန်းဝပ်
သွားကြပါတယ်။

ရှယ်လီကဗျာတွေထဲမှာ တွေ့ရတဲ့
ပလိုတီနှစ်ဇင် အရိပ်အငွေ့တွေကို ဒီလောက်
ကောက်နှုတ်ပြရင် လုံလောက်ပါပြီ။ ပလိုတီး
နပ်စ်ရဲ့ အနုပညာ အယူအဆတွေဆီကို ဆက်
လိုက်ကြဦးစို့။

အပိုင်း (၄)

အလင်းဒဿန

(ဘုရားသခင်)သည် အလင်းရောင် နှင့် တူ၏။ ပိတ်ထားသော တံခါး၏ရှေ့တွင် စောင့်ဆိုင်းသည်။ တံခါးကို ခေါက်ခြင်း၊ တွန်းခြင်း မပြု။ တံခါးအဖွင့်ကိုသာ တိတ်ဆိတ်စွာ စောင့်ဆိုင်းသည်။

တံခါး အနည်းငယ် ပွင့်လာသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက်...

အလင်းသည် အတွင်းသို့ ပြန့်ဝင် ပြီး အိမ်ကို လင်းစေသည်။ အပောင်ကို ပယ် ရှင်းလေသည်။

www.burmeseclassic.com

အဲဒီစာသားတွေဟာ ခေတ်သစ်
 ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ “ဆိုင်း
 ဘာဘာ” ရဲ့ အဆိုအမိန့်တွေထဲက ဖြစ်ပါတယ်။
 အလင်းသဘောကို စူးစူးရှရှ သိမြင်ရပါတယ်။
 ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ အနုပညာ အယူအဆတွေထဲ
 မှာလည်း အလင်းသဘောကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်
 တွေ့ရပါတယ်။ အလင်းနဲ့အလှကို အတူအမျှ
 ထားပြီး ပြောဆိုပါတယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ “ဧကောဓာတ်တော်”
 ကို ဂရိဘာသာအားဖြင့် တူဟန်း (To hen)
 လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပြီးပြည့်စုံရာ သဘောကို
 ဆောင်ပြီး၊ အချက်သုံးချက်တို့ ညီညွတ်စုဝေးပါ
 တယ်။

- (၁) မူလဖြစ်ခြင်း (To proton)
- (၂) မြတ်ခြင်း (To agathon)
- (၃) လှခြင်း (To kalon)

လှပတဲ့အရာတွေ၊ တစ်နည်းအား
 ဖြင့် အနုပညာပစ္စည်းတွေမှာ “လှခြင်း” သဘော
 တရားအပြင် “မြတ်ခြင်း” သဘော တရားနဲ့ “မူလ”

ဖြစ်ခြင်း သဘောတရားတွေလည်း သက်ဝင် ပါရှိ
တယ်။ အလှပစ္စည်း၊ အနုပညာပစ္စည်းတွေမှာ
“ဧကောဓာတ်” တည် ရှိတယ်။ ပြီးပြည့်စုံတယ်။

(The ideas of beauty is
one and perfect according to
Plotinus)

အမှောင်ဆိုတာ အလင်းမဝင်သေး
တာပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီအတိုင်းပဲ... ။ အကျည်းတန်
တဲ့အရာဆိုတာကလည်း အလှတရား မသက်ဝင်
သေးတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။ ရုပ်တရားတို့ရဲ့အလှ
ဆိုတာ သူ့ဆီက အလင်းသက်ရောက်မှုသဘောနဲ့
သက်ဆိုင်တယ်။ အမှောင်ပေါ် အလင်းအုပ်ခြင်း
ဟာ လှတယ်။ အလင်းဟာ ဉာဏ်ဓာတ်သဘော
ဖြစ်တယ်။

တစ်မျိုး ထပ်ပြောကြပါစို့။

“ဧကောဓာတ်တော်” ဟာ အလှ
တရားတို့ရဲ့ “မူလ” ဖြစ်တယ်။ First Beauty
လို့ သုံးတယ်။ မူလအလှတရားရဲ့ ဖြာဆင်းမှု
အောက်မှာ အခြားအလှတရားလေးတွေ ဖြစ်လာ

၈၆ ◆ စာရာမင်းစေ

တယ်။ ဖြာဆင်းမှုရဲ့ ဒီဂရီအနိမ့်အမြင့်အလျောက်
သူတို့ရဲ့အလှတရား အနိမ့်အမြင့်ဟာလည်း
ကွာဟမှု ရှိတယ်။

ကဗျာဆရာတွေ၊ အနုပညာသမား
တွေဟာ “ဧကောဓာတ်” ရဲ့ ဖြာဆင်းမှု (မူလအလှ
တရားရဲ့ ဖြာဆင်းမှု) ကို သာမန်ထက် သိပ်သည်း
စွာ ခံယူတတ်တယ်။ အလှပစွည်း၊ အနုပညာ
ပစ္စည်းတွေကို ထပ်ဆင့် ဖြာဆင်းပြုလုပ်တယ်။
ဖန်တီးတယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဝါဒကို ပလေတို
ဝါဒသစ်လို့ ဆိုကြပေမယ့် ကွဲလွဲတာတွေက
အတော်များတယ်။ ဝါဒဟောင်းနဲ့ ဝါဒသစ်တို့မှာ
ခြားနားဆန့်ကျင်မှုတွေ ရှိတယ်။ ဒီနေရာမှာလည်း
သူတို့ ဝါဒနှစ်ခုရဲ့ကွဲလွဲမှုကို တွေ့ရပြန်တယ်။

ပလေတိုရဲ့ဝါဒမှာ လောကနှစ်ခု ရှိ
တာကို သတိပြန်ပြုဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ယေဘုယျ
နာမ်တွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ “သဘော” လောက
(Realm of Ideas) နဲ့ အဲဒီသဘောလောက၊
နာမ်လောကကို တုပပြီး အသွင်ဆောင်ထားတဲ့

“ရုပ်” လောက/ အသွင်လောက (World of Appearance) ဆိုတာတို့ပါပဲ။ နှစ်ခု ကွဲနေတာ “နှစ်ခု” သဘောဆောင်နေတာကို သတိပြုရပါ လိမ့်မယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဝါဒမှာတော့ “တစ်” သဘော၊ “တစ်ခုတည်းသော သဘော” ကိုပဲ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ လက်ရှိ ရုပ်လောကဟာ မူလသဘောလောကကို တုပကူးယူပြီး ဖော်ဆောင် ထားတဲ့ မိတ္တူလောက မဟုတ်ပါဘူး။ မူလကနေ ဖြာဆင်းလာတဲ့ မူလနဲ့ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တစ်ခုတည်းသော လောကပါပဲ။

အဲဒါကြောင့် အနုပညာသမားရဲ့ ရုပ်တည်မှုဟာ မြင့်မားလာပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတာကို ဆက်ရှင်းပါမယ်။

နတ်ဘုရားရုပ်တု

ပလေတိုရဲ့ အဆိုအရ အနုပညာ သမားဟာ ရုပ် လောက (အတုလောက) ကို ကူးယူတုပပြီး အနုပညာပစ္စည်းကို ပြုလုပ်တာပါ။

Imitation of Imitation ပါ။ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ အဆိုအရ အဲဒီလို မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အနုပညာသမားဟာ အစစ်အမှန်တရား (ဧကောဓာတ်) ရဲ့ ဖြာဆင်းမှုကို သာမန်ထက် ပိုမိုခံယူနိုင်စွမ်း ရှိပြီး (ဧကောဓာတ်) ရဲ့ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်တဲ့ အလှ ပစ္စည်း၊ အနုပညာပစ္စည်းတွေကိုပါ ထပ်ဆင့် ဖန်တီးပေးသူ ဖြစ်တယ်။ အတုကို ကူးယူတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အစစ်ကို ထပ်ဆင့် ဖန်တီးတာပါ။ အတုကို ထပ်တူပြီး မူလနဲ့ ပိုမိုဝေးကွာနေသူ မဟုတ်ပါဘူး။ အစစ်တွေကို ထပ်ဆင့်ဖန်တီးပြီး မူလနဲ့ ပိုမိုနီးကပ်လာသူ ဖြစ်ပါတယ်။

ကဲ... ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ နတ်ဘုရား ရုပ်တုဥပမာကို ဆက်လိုက်ကြဦးစို့။

ပလိုတီးနပ်စ်က အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမိုင်း ဝင်စေမယ့် စကားတစ်ခွန်းကို ပြောသွားခဲ့ပါတယ်။ သူ့ခေတ်ကာလရဲ့ အနေအထားဟာဆိုရင် အတော်စွန့်စားရတဲ့ စကား ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အတော်ကို တာဝန်ကြီးခဲ့ပါလိမ့်

မယ်။ ဒါပေမယ့် သူကတော့ ရဲရဲရင့်ရင့် ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဖီးဒီးယပ်စ် (Pheidias) ဆိုတဲ့ အနုပညာသမားတစ်ယောက်ကို ကိုးကားပြီး ပြောခဲ့တာပါ။

ပလေတိုရဲ့ တုပမှုသီအိုရီ (Imitation Theory) ကို ငြင်းလိုက်တဲ့စကားပါ။ ပလိုတီးနပ်စ်က ဆိုတယ်။

“ဖီးဒီးယပ်စ်ဟာ နတ်ဘုရားရဲ့ရုပ်တုကို သူသိထားပြီးသား ပုံသဏ္ဍာန်တွေအတိုင်း မဖော်ဆောင်ဘူး။ နတ်ဘုရားက ကိုယ်ထင်ပြုလာခဲ့ရင် ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်၊ သူ့စိတ်နဲ့သူ့ဖန်တီး ဖော်ဆောင်တယ်။ (Since Pheidias did not create Zeus after any perceived pattern, but made him such as he would be if Zeus deigned to appear to mortal eyes.)”

အနုပညာသမားတစ်ယောက်ရဲ့ လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးမှုကို အသိအမှတ်ပြုလိုက်တဲ့ စကားပါပဲ။ အနုပညာ လွတ်လပ်ခွင့် (Free-

dom of Art) ဆီကို ဦးတည်တဲ့ စကားပါပဲ။ ကျွန်တော် အင်မတန် လေးစားမိတဲ့စကား ဖြစ်ပါတယ်။ Bernard Bosanquet ဟာ “ရသဗေဒသမိုင်း” အမည်ရှိ ကျမ်းထဲမှာ ဒီစကားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အချက်နှစ်ချက်ကို ဆွဲထုတ်ပြပါတယ်။

ပထမအချက်ကတော့ ခေတ်သစ် ရိုမန်တစ်ဝါဒရဲ့ အရိပ်အယောင်ကို တွေ့ရှိကြရတာပါပဲ (If freely interpreted, we saw a foreshadowing of the profoundest modern romanticism.)

... ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။

စိတ်ကူးကွန့်မြူးမှုကို လွတ်လပ်စွာ ဖော်ဆောင်တဲ့ ရိုမန်တစ်ဇင် (Romanticism) ဟာ အနုပညာသဘောထားတစ်ခု ဖြစ်သလို အနုပညာ လှုပ်ရှားမှု (Art movement) တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အစဉ်အလာ သဘောတရားတွေကို ဆန့်ကျင်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုပါ။ အစဉ်အလာ သဘောတရားဆိုတာက... ပလေတိုနဲ့ အရစ္စ

တိုတယ်လ်တို့ရဲ့ သဘောတရားတွေကို အဓိက ဆိုတာပါပဲ။

ရိုမန်တစ်အလင်းတန်းများ

ရိုမန်တစ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဂျာမနီက ရှေးဂဲလ် (Schlegel) ညီအစ်ကိုက စတင်သုံးစွဲခဲ့ပါတယ်။ အတိအကျ ပြောရရင်တော့ A.W Schlegel နဲ့ F.Schlegel တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ဟာ ရိုမန်တစ်ကဗျာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး၊ ဘာလင်တက္ကသိုလ် မှာလည်း ဟောပြောခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဟောပြောချက်တွေထဲမှာ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဒဿနတွေ ပါဝင်တယ်။ ဖီးဒီးယပ်စ်ရဲ့ နတ်ဘုရားရုပ်တုလည်း ပါဝင်တယ်။

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ဝါဒဟာ အင်္ဂလိပ်ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာတွေပေါ်မှာ အလွန်လွှမ်းမိုးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ချားလ်ဝီလီယံ (Charles Williams) လို စာရေးဆရာမျိုးဟာ ခေတ်သစ်ဥပမာတစ်ခုပဲလို့ ၁၉၉၅၊ လန်ဒန်လူတ်စာပေအဘိဓာန် တစ်အုပ်က ဆိုတယ်။ ၁၉၈၆

ထုတ်၊ ဗြိတိသျှအိတ်ဆောင်စွယ်စုံ ကျမ်းတစ်အုပ်
ကတော့ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ဝါဒဟာ အလယ်ခေတ်ကို
ဖြတ်သန်းပြီး ၁၇၊ ၁၈၊ ၁၉ ရာစု ကဗျာဆရာ၊
စာရေးဆရာတွေဆီအထိ သြဇာသက်ရောက်မှု
ရှိတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ရိုမန်တစ်ဝါဒီတွေအတွက်ကတော့
ဆိုဖွယ်ရာ မရှိဘူးပေါ့။

ရိုမန်တစ်ကဗျာဆရာတစ်ဦးဖြစ်သူ
ဂျန်ကိစ် (John Keats) ရဲ့ စကားကိုလည်း
နားထောင်ကြည့်ပါဦး။ “လှပတဲ့ အရာတွေဟာ
တာဝရပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာပဲ... တဲ့။ (A thing of
beauty is a joy forever)

ရိုမန်တစ်ကဗျာဆရာတစ်ယောက်
ဖြစ်တဲ့ ဝီလီယံ ဘလိတ်ခ် (William Blake)
ရဲ့ “Joy and Woe are woven fine”
ဆိုတဲ့ ကဗျာလေးကို ကြည့်ပါဦး။

ပျော်ရွှင်ခြင်းနဲ့
ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်းတွေဟာ...

ဝိညာဉ်ရဲ့...

တစ်ထည်တည်းသော အကျီသာဖြစ်တယ်။

နောက်ဆက်တွဲ (၆)

William Wordsworth ရဲ့

သက်တန်ဆိတ်တဲ့ ကဗျာကလေးကိုလည်း ကြည့်ပါ
ဦး။

ကလေးဟာ...

လူကြီးကို မွေးဖွားပေးတယ်...

ရှင်သန်နေထိုင်ရဆဲ

ငါ့ရဲ့နေ့တွေ နေ့တွေမှာ...

သဘာဝဘာသာတရားကိုသာ

ငါ... ရိုကျိုးနေမိခဲ့... ။

နောက်ဆက်တွဲ (၈)

ယိစ် (W.B. Yeats) က သူ့ကဗျာ

တစ်ပုဒ်ရဲ့ ခေါင်းစီးမှာ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ အမည်ကို
တောင် ထည့်ပြီး ရေးစပ်ဖူးတယ်။ "The Del-

phic Oracle Upon 'Plotinus' တဲ့။

ဘောက်ဆက်တဲ့ (ဆ)

အစဉ်အလာကနေ လွတ်မြောက်လာတဲ့ အနုပညာသမားများစွာကို ပလိုတီးနပ်စ်က မွေးထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ဝါဒဟာ ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ စိတ်ကူးညွှန်ဝါဒ ဖြစ်တယ်။ Creative Imagination ဟာ သူ့ဆီက စတင်စီးဆင်းသွားတာပါပဲ။

သင်္ကေတစွဲ ထုံး

“ဗားနတ်ဘိုစံခေး” က ထပ်ပြီး ဆွဲထုတ်ပြတဲ့အချက် ရှိပါသေးတယ်။ ပလိုတီးနပ်စ်က နတ်ဘုရားရုပ်တု ဥပမာကို ပေးသွားပြီးတဲ့အချိန်မှာ “ခုချိန်ကစပြီး ကျွန်တော်တို့နားလည်နိုင်ပြီ။ အနုပညာဆိုတာ ပုံတူကူးတင်ပြတာ မဟုတ်ဘူး။ သင်္ကေတပြု တင်ပြတာ ဖြစ်တယ်... ” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ (It is hence forth understood that art is not imitative but symbolic).

www.burmeseclassic.com

ပလိုတီးနပ်စ်ပြောတဲ့ သင်္ကေတ သဘောဟာ သစ်ဆန်းပါတယ်။ ရှိထားပြီးသား အစဉ်အလာက ပြဋ္ဌာန်းပြီးသား သင်္ကေတမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ အနုပညာသမားက စိတ်ထဲမှာ ကွန့်မြူးဖန်ဆင်းပြီး ဖော်ထုတ်တဲ့ သင်္ကေတကို ဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရိုမန်တစ်ဝါဒီတွေဟာ သင်္ကေတဝါဒဆီ ဆက်လက်ရွေ့လျားသွားကြ တယ်လို့ သုတေသီတချို့က သတ်မှတ်ပါတယ်။

သင်္ကေတဝါဒဟာ ၁၉ ရာစုနှောင်း ပိုင်းမှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ စာပေအနုပညာအဖွဲ့အနွဲ့ တစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ပေါ် ပေါက်လာမယ့် နိမိတ်ပုံဝါဒီ (Imagist) တွေ ဆာရီရယ်လစ်(စ်) (Surrealist) တွေကိုလည်း ဩဇာညောင်းခဲ့ပါ တယ်။

သင်္ကေတဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျမ်းတစ်ကျမ်းက အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆို ထားပါတယ်။

၁။ သင်္ကေတဝါဒသည် သရုပ်ဖွဲ့နိဝါဒနှင့် ဂန္ထဝင်ဝါဒ အဖွဲ့အနွဲ့တို့မှ ကင်းလွတ်

သည်။

(The movement away from realism and classicism)

၂။ အများသိ သင်္ကေတများကို မသုံးဘဲ ကိုယ်ပိုင်သင်္ကေတ များကိုသာ သုံးသည်။

(Employing private rather than public symbols)

၃။ တိုက်ရိုက်ဖွင့်ဆိုမှုကို မသုံးဘဲ ဖော်ညွှန်းသော သဘောကိုသာ သုံးသည်။

(Working by suggestion rather than by direct statement)

၄။ အနုပညာဖန်တီးမှု ဖြစ်စဉ်အတွက် သင်္ကေတသည် အခြေခံတစ်ခု ဖြစ်သည်။

(Symbolism, however, is a fundamental artistic process)

၅။ အနုပညာသမား၏ စိတ်ထဲမှ အလ်

၈၈ ၈၈ ၈၈ ၈၈

အလျောက် စိမ့်ထွက်သည်။

(More often arises spontaneously)

၆။ အနုပညာသမား၏ ကိုယ်ပိုင်အမြင်မှ ထွက်ရှိသည်။

(Within in individual context)

ရိုမန်တစ်ဝါဒီဆိုပေမယ့် သင်္ကေတ..
သဘောတွေ ကို အများကြီး ယူလာခဲ့တယ်ဆိုတဲ့
အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုးရဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို လေ့လာ
ကြည့်ရအောင်။

အား... အား...

ငါ့အတွက်တော့..

ဘဝရဲ့အလင်းတန်းတွေ ခြောက်ခန်းသွားပြီ။

မရှိတော့ဘူး

မရတော့ဘူး...

နောက်ထပ် မရတော့ဘူး..

၉၈ ♦ ၊ တာရာမင်းဝေ

(ငြိမ်သက်နေတဲ့ ပင်လယ်ကို
 ဘာသာစကားက
 သဲကမ်းစပ်အထိ ဆွဲစုပ်ယူလိုက်တယ်...)
 မိုးကြိုးခတ်ထားတဲ့ သစ်ပင်မှာ
 အပွင့်တွေ ဝေလာလိမ့်မယ်
 ဒဏ်သင့်အမောတွေနဲ့ လင်းယုန်ကလည်း
 ပျံသန်းသွားလိမ့်ဦးမှာပဲ... ။

နောက်ဆက်တွဲ (၈)

“မိရာဘိုးတံတား” ဆိုတဲ့ ‘အပိုလိုန’
 ရဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို လေ့လာကြည့်ပါဦး။ ‘အပိုလိုန’
 ဟာ ထင်ရှားတဲ့ ပြင်သစ်ကဗျာ ဆရာတစ်ဦး
 ဖြစ်တယ်။ အသစ်တီထွင်ဖန်တီးမှုကို ဦးဆောင်တဲ့
 သင်္ကေတဝါဒီတစ်ဦးလည်း ဖြစ်တယ်။

မိရာဘိုးတံတားအောက်မှာ
 စိန်းမြစ်ဟာ
 ငါတို့ရဲ့ အချစ်တွေနဲ့ အတူ စီးဆင်းနေတယ်။
 ခံစားချက်နောက်က လိုက်ပါလာတတ်တဲ့

ပျော်ရွှင်မှုကို သတိရနေရမှာလား...

ညက

ရောက်လာကောင်း ရောက်လာမယ်...

နာရီက

အော်မြည်အောင်း အော်မြည်မယ်

မင်းရဲ့အရိပ်ထဲမှာ ငါ ပိတ်မိနေခဲ့ပေါ့...။

နောက်ဆက်တွဲ (ဈ)

မော်ဒန်အကြို၊ မော်ဒန်နှင့်ပိုမိုမော်ဒန်

ပညာရှင်တစ်ဦးက အတွင်းအပြင် သဘောတရားကို အခြေပြုပြီး မော်ဒန်ဖြစ်တည်မှု ကို အထိုက်အလျောက် ရှင်းလင်း တင်ပြဖူးပါတယ်။ ချီကာဂိုတက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်းမှာ ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

သူ့အဆိုအရ မော်ဒန်အကြို အတွေး အခေါ်ဟာ အတွင်းလူပေါ်မှာ အခြေတည်ပါတယ်။ အတွင်းလူတွေကသာ သူတို့အကြောင်း သူတို့ ပြောရေးဆိုခွင့် ရှိတယ်။ ဥပမာ... သမ္မာ

ကျမ်းစာဟောင်းအကြောင်းကို ဂျူးလူမျိုး
တွေကသာ ပြောရေးဆိုခွင့် ရှိတယ်ဆိုတာမျိုး။

မော်ဒန်အတွေးအခေါ်မှာတော့
အပြင်လူ (The outsider) က အရေးပါလှပါ
တယ်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အသိဉာဏ် (Global
knowledge) ကို ခံယူတွေးခေါ်ပါတယ်။ လူ
တစ်ယောက်အတွက် မှန်ရင် အားလုံးအတွက်
မှန်ရမယ်။ အတွင်း လူထက် အပြင်လူက ပိုပြီး
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မြင်တယ်။ အစွဲ နည်းမယ်။
ဥပမာ... အမေရိကန်တွေရဲ့ လူမှုဘဝအကြောင်း
ရေးတဲ့ အကောင်းဆုံးလက် ရာတွေဟာ
အမေရိကန်မဟုတ်သူတွေရဲ့ လက်ရာ ဖြစ်တယ်။
အပြင်လူတွေရဲ့လက်ရာပဲ ဖြစ်တယ်။

ပို့စ်မော်ဒန် လွန်အတွေးအခေါ်မှာတော့
စံနှုန်းတွေကို ပြောင်းလဲတပ်ဆင်ကြတယ်။
တစ်ခုနဲ့တစ်ခုကို နေရာချင်း လဲတယ်။ ဥပမာ...
အမေရိကန်ဘေ့စ်ဘောလ်ကို ဂျပန်က ကမကထ
လုပ်တယ်။ ကာရစ်ဘီယန်ပညာရှင်တစ်ဦးက
ရှေးဟောင်းဂရိစာပေတွေ ကို ဖော်ထုတ်တယ်။

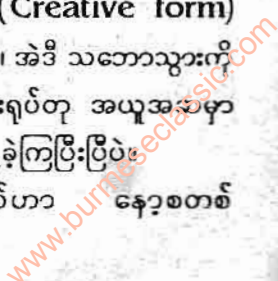
အဲဒါမျိုးပါ။

ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ အနုပညာ အယူ အဆဟာ မော်ဒန် အနုပညာဆီ “ခေါင်းလှည့်” ထားတယ်လို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။ အထိုက်အလျောက်လည်း တင်ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။

ဖီးဒီးယပ်စ်က နတ်ဘုရားရုပ်တုကို ထုတဲ့နေရာမှာ “အတွင်းလူ” အနေနဲ့ ထုဆစ်တာ မဟုတ်ဘဲ “အပြင်လူ” အနေနဲ့ ထုဆစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။

(၂၀) ရာစု၊ အစောပိုင်းကာလမှာ ပုံသဏ္ဍာန်ဝါဒ (Formalism) ဆိုတဲ့ မော်ဒန် အနုပညာအမျိုးအစားတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာ ပါတယ်။ သူတို့က အနုပညာဆိုတာ တုပထားတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန် (Imitative form) မဟုတ်ဘူး။ ဖန်တီးထားတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန် (Creative form) ပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အဲဒီ သဘောသွားကို ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ နတ်ဘုရားရုပ်တု အယူအဆမှာ လည်း ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ကြပြီးပြီပဲ။

ပလိုတီးနပ်စ်ဟာ နေ့စတစ်

(Gnostic) လို့ ခေါ်တဲ့ ဆန်းကြယ်နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာဂိုဏ်းတစ်ဂိုဏ်းရဲ့ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့ပိုင်းမှာ တင်ပြခဲ့သလို အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ (Creative Imagism) ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်တယ်။ ခု... ဒီစာအုပ်ကလေးထဲမှာ သူ့ရဲ့ဒဿနတွေကို အသေးစိတ်အားဖြင့်တော့ မတင်ပြနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ခြုံမိငုံမိအောင်တော့ တင်ပြခဲ့ပါတယ်။

လောကကြီးမှာ ပလိုတီးနပ်စ်ရဲ့ ဝါဒဟာ ဤရွေ့ဤမျှပဲလား။ ပြီးဆုံးသွားပြီလား။ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားရပါဦးမယ်။ စောင့်ကြည့်ရပါဦးမယ်။ အီတာလျံကဗျာဆရာကြီး ဒန်တီ (Dante) ရဲ့ စကားတစ်ခွန်း ရှိပါတယ်။ “နေ့တိုင်းဟာ ဘဝတစ်ခု ဖြစ်ပြီး၊ ဘဝတစ်ခုလုံးဟာ ပြန်ရောက်လာတဲ့ နေ့တစ်နေ့ပဲ... ” တဲ့။ (Everyday is life and one whole life is but a day repeated.)

ကျွန်တော်နှင့် ရတနာရှားရုပ်တု ♦ ၁၀၃

ပလိုတီးနပ်စ်ဟာ နေ့တစ်နေ့လား။
ဘဝတစ်ခုလား။ ကျွန်တော်တို့ စောင့်ကြည့်
ကြမယ်။ သူ... ပြန်ရောက်လာဦးမှာလား။

အပိုင်း(၅)

ပလိုတီးနပ်စ်(Plotinus)ရဲ့ စိတ်ကူးအာရုံ လွင့်လူးတီထွင်မှု (Creative Imagination) အတွက် အောက်ပါစာပိုဒ်ကလေးများနှင့် အတူ၊ စမ်းသပ်လေ့ကျင့်နိုင်ပါသည်။

၁၂

လူငယ်နှစ်ဦးလရောင်အောက်တွင် လမ်းထွေထွေနေကြသည်။ ဖြာကျစီးဆင်းနေသော လရောင်၏ အရသာကို ခံစားရင်း သူတို့လောကကို မေ့နေကြ၏။

“အို...”

ပထမလူငယ်က ကျောက်တုံးလေး
 တစ်တုံးကို ခလုတ်တိုက်မိ၏။ ရှက်ရယ်ရယ်ရင်း
 “ကျောက်တုံးတစ်တုံးပဲ...” ဟု
 ရေရွတ်၏။

ဒုတိယလူငယ်က မှုန်လဲ့တောက်ပ
 နေသော လရောင်ကို တစ်မိမိမိမိငေးကြည့်ရင်း...
 “ဟင့်အင်း... လရောင်အောက်က
 ကျောက်တုံး... ပါ...” ဟု အပြုံးတစ်ဝက်ဖြင့် ပြော
 သည်။

သူတို့ပြောသော “ကျောက်တုံး” နှင့်
 “လရောင်အောက်က ကျောက်တုံး” ဟူသော
 စကားလုံးတို့ကြားမှာ၊ အာရုံခံစားချက် မည်သို့
 ကွာဟပါသနည်း။

အချက်မည်မျှကို သင် ဆွဲထုတ်ပြ
 နိုင်မည်နည်း။

၂

အခန်းထဲသို့ ဆရာမ ဝင်ရောက်လာ
ချိန်တွင် သူ ငိုက်မျဉ်းနေခဲ့၏။ ဆရာမ၏ မြေဖြူ
သံတတောက်တောက်ကို ကြားသော်လည်း၊ ဘာ
တွေ ရေးနေမှန်း သူမသိ။ ခဏနေကျတော့...

“ကဲ.. ဒါတွေ ခု စရေးကြတော့...”

ကျောက်သင်ပုန်းမှ စာများကို
အားယူ လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ သူ့မျက်လုံး
တွေ ဝိုင်းစက် ပြူးကျယ် သွားရတော့၏။ ကျောက်
သင်ပုန်းပေါ်မှာ ရေးထားသည်က...

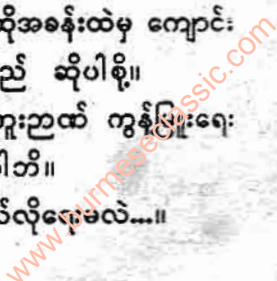
“အောက်ပါ နာမ်သုံးခုအကြောင်းကို
ကွန်မြူးရေးသားပါ။”

- (က) အခေါင်း
- (ခ) အလောင်း
- (ဂ) ခေါင်းလောင်း

သင်လည်း၊ ထိုအခန်းထဲမှ ကျောင်း
သားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည် ဆိုပါစို့။

သင့်... စိတ်ကူးဉာဏ် ကွန်မြူးရေး
သားထားမှုကို ဖတ်လိုလှပါတီ။

သင်... ဘယ်လိုရေးမလဲ...။

၄၊

တနင်္ဂနွေအားလပ်ရက်မို့၊ ကလေး
ငယ်များ ရေဒီယိုနားတွင် စုဝေးဝိုင်းဖွဲ့နေကြ၏။

“ဟော.. ပုံပြင်လက်ဆောင်လာပြီ”

တွတ်ထိုးနေသော ကလေးများ ငြိမ်
သက်သွားကြ၏။

သူတို့ နားထောင်ဖူးသော ပုံပြင်
လေး ဖြစ်နေသော်လည်း သူတို့ ငြိမ်သက်စွာ စိတ်
ဝင်တစား နားထောင်နေကြသည်။

ခဏကြာတော့ ပုံပြင်လေးက ပြီးဆုံး
သွားတော့၏။ ထိုအချိန်မှာပင် ကလေးနှစ်ဦးသည်
ပုံပြောသူနှင့် အပြိုင် အဆုံးသတ်စကားတစ်ခွန်း
ကို ပြိုင်တူပြောလိုက်မိကြ၏။

“ပုံပြင်လေးကတော့ ဒါပါပဲကွယ်”

“ပုံပြင်လေးကတော့ ဒီလောက်ပါပဲ

ကွယ်...”

ပုံပြောသူက ဘယ်လိုပြောလိုက်
သည်ပင် မကြားလိုက်ရ။ ကလေးငယ်နှစ်ဦး
တစ်ဦးမျက်နှာ တစ်ဦးကြည့်ကာ ဝေဝါးနေကြလေ
သည်။

ထိုစကားနှစ်ခွန်း မည်သို့ ကွာခြား
ပါသနည်း။
စနစ်တကျ ဖြေဆိုပါ။

၅။

အေးစက်နေပြီဖြစ်သော လက်ဖက်
ရည်ခွက်များကိုစိုက်ကြည့်ရင်းလူငယ်တစ်ယောက်
က ဆို၏။

“ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင်... ကလေးဘဝ
ပြန်ရချင်တယ်ကွာ...”

လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှ ဖွင့်ထားသော
သီချင်းသံလေးကို စည်းချလိုက်နေရင်းမှ အခြား
လူငယ်တစ်ယောက်က ပြုံးကာ ဆို၏။

“ငါကတော့ ရနိုင်မယ် ဆိုရင်
ကျောင်းသားဘဝလောက်ပဲ ပြန်ရရင် ကျေနပ်ပါ
ပြီကွာ...”

သူတို့စကားဝိုင်းလေး၊ လက်ဖက်
ရည်ခွက်များနှင့်အတူ အေးစက်ငြိမ်သက်သွား
တော့၏။

၁၁၂ ♦ စာရာဇ်ဇေ

သင်ကော... ဘဝမှာ ရနိုင်မည် ဆို
ရင် နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လိုချင်သောအရာ ရှိပါ
သလား။ တစ်ခုကို ပြောပြပါ။ အကြောင်းပြချက်
ကိုလည်း ဖြယ်ဖွန်းတင်ပြပေးပါ။

၆။

ကြီးမားလှသော ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခု
အတွက် မျက်ရည်ပေါက်ကြီးများ တလိမ့်လိမ့်
ကျဆင်းလာသည်ထိ တသိမ့်သိမ် ငိုရှိုက်နေသော
သူငယ်ချင်းမလေးကို ကြည့်ကာ...သူတွေ့မိသည်။

မျက်ရည်စက်ကြီးများနှင့်

မျက်ရည်စက်ငယ်များအကြားမှာ...

ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်းသဘောတရားများ ရှိပါ

သလား... ဟု

ရှိရင်ကော.. ဘယ်လိုပုံစံနှင့် ရှိ
မလဲ...။ သူ့အတွေးတွေ ခရီးဝေး ထွက်ခွာသွားကြ
၏။

သင်ကော... ။

ကျွန်ုပ် တွေးသလိုတွေးမိပါသလား

www.burmeseclassic.com

ကျွန်တော်နှင့် နတ်ဘုရား၊ ဂုဏ်တူ ✦ ၁၁၃

တွေ့မိလျှင်.. ရှိနိုင်မရှိနိုင်။ ရှိနိုင်
လျှင် မည်သည့်ပုံစံဖြင့် ရှိမည်ကို.. လှပစွာ တင်ပြ
ပေးပါ။

ရ၊

ခရီးဝေးမှ လာသော၊ ခရီးသည် နှစ်
ယောက်၊ အရိပ်ကောင်းသော သစ်ပင်အောက်တွင်
တစ်ထောက်အတူ နားခိုရင်း ဆုံမိကြ၏။ ပထမ
ခရီးသည်က... စိမ်းဝေနေသော သစ်ပင်များကို
လှမ်းကြည့်ရင်း ဆိုသည်။

“ကျွန်တော်က သစ်ပင် သိပ်ဖြစ်ချင်
တာ...”

သူ့စကားကို ကြားတော့ ဒုတိယ
ခရီးသည်က ဝမ်းသာအားရနှင့်...

“ဟုတ်တယ်... ကျွန်တော်လည်း
သစ်ပင် သိပ်ဖြစ်ချင်တာ...”

“ဘာကြောင့်လဲ...”

ပထမခရီးသည်က ဒုတိယခရီး
သည်ကို မျက်မှောက်ကြုတ်ကာ မေး၏။

www.burmeseclassic.com

“သစ်ပင်ဖြစ်မယ်ဆိုရင်ဗျာ... အပွင့်
တွေ ပွင့်နိုင်မယ်၊ အသီး သီးနိုင်မယ်၊ အခက်
အလက်တွေ ဝေဖြာနိုင်မယ်၊ အရိပ်ဖြန့်ဝေပေးနိုင်
မယ်၊ မျိုးဆက် ချန်ခဲ့နိုင်မယ်ဗျာ...။ ဒါထက်
ခင်ဗျားကံရော ဘာကြောင့် ဖြစ်ချင်တာလဲ...”

“ဒီလိုဗျာ.....

....

....

....

သင်သာ ပထမရိုးသည် ဆိုလျှင်၊
မည်သို့အကြောင်းပြမည်နည်း။
ဒုတိယရိုးသည်၏ အကြောင်းပြ
ချက်နှင့် မတူရပါ။

၀၁

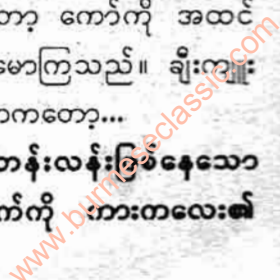
ပလက်ဖောင်းတစ်ခု၏ ဘေးတွင် ကားတစ်စီး ရပ်ထား၏။

ခဏကြာသောအခါ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်စု ရောက်လာကြပြီး၊ သူတို့ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခု ကြော်ငြာရန်အတွက် ပလက်ဖောင်းဘေးတွင် အေးအေးလူလူ ရပ်တန့်ထားသော ကားလေးကို ယူသုံးလိုက်ကြ၏။

သူတို့၏ကုန်ပစ္စည်းသည် ကပ်အားအလွန်ကောင်းသော ကော် (Super Glue) ဖြစ်သည်။ ကားကလေးကို သူတို့၏ ကောင်းမွန်လှသော ကော်ကို အသုံးပြု၍ တိုက်နံရံတွင် ကပ်ထားလိုက်ကြသည်။ (ကားတစ်စီးလုံးပင် ကပ်ထားနိုင်သည်ဟူသော သဘော...)။

လူတွေကတော့ ကော်ကို အထင်ကြီးကြသည်။ ရင်သပ်ရှုမောကြသည်။ ချီးကျူးကြသည်။ ကားကလေးမှာကတော့...

နံရံတွင် တန်းလန်းဖြစ်နေသော ကားကလေး၏ 'ခံစားချက်ကို ကားကလေး၏ ကိုယ်စား တင်ပြပေးပါ။

၉'

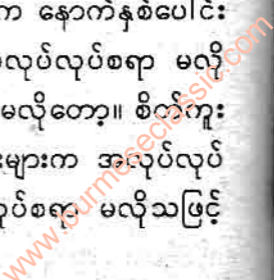
ဒေါသထွက်နေသော မိခင်က၊ သူ့ သားကို ဆူပူကြိမ်းမောင်းရင်း ဆုံးမ၏။

“... .... မင်းကို ငါ ဘယ် လို လူလားမြောက်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ယူခဲ့ရ သလဲ၊ ခု လူလုံးလုံး ဖြစ်ခဲ့ပြီ..၊ လူလိုသူလို နေစမ်း ပါ သားရယ်...”

သားက ငြိမ်သက်စွာ နားထောင်နေ ခဲ့၏။

တစ်နေ့... သူ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ကို အထိတ်တလန့် ဖတ်လိုက်ရသည်။ ထိုဆောင်း ပါးထဲတွင် နောက်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည့် အခါ လူတွေ ဘယ်လိုဖြစ်လာမည်ဆိုတာကို ရေး သားထား၏။

ဆောင်းပါးရှင်က နောက်နှစ်ပေါင်း များစွာကြာလျှင် လူတွေ အလုပ်လုပ်စရာ မလို တော့..။ ခလုတ်ပင် နှိပ်စရာ မလိုတော့။ စိတ်ကူး လိုက်ရုံနှင့် ဆိုင်ရောနစ်လှိုင်းများက အလုပ်လုပ် သွားကြလိမ့်မည်။ အလုပ်လုပ်စရာ မလိုသဖြင့်

လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဝ,လုံးလာလိမ့်မည်။ ခြေလက် တို့ကို အသုံးပြုစရာ မလိုတော့သဖြင့် ခြေလက် များ တိုဝင်သွားကြလိမ့်မည်။ အသုံးမပြုသော ဦးခေါင်းသည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ပုဝင်သွားလိမ့် မည်။ လူသည်.. အလုံးကြီးတစ်လုံးပမာ ဖြစ်လာ လိမ့်မည်... ဟု ဆိုထားသည်။

မကြာသေးမီကပင် အမေက သူ့ကို “လူလုံးလုံး ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဒါဆိုလျှင်... တကယ်လို့ လူလုံးကြီးသာ ဖြစ်လာ ခဲ့ရင် သူ့တစ်နေ့တာလုပ်ငန်းတွေသည် ဘာတွေ ဖြစ်မလဲ...၊ သူ မြင်ယောင်ကြည့်နေမိသည်။

သင်က.. သူ့ကိုယ်စား မြင်ယောင် ပြောပြပေးပါ။

သင်လည်း လူလုံးကြီး ဖြစ်ခဲ့ရင်ပေါ့။

၁၀၈

ဟင်းလင်းပြင်ကြီးက သူ ဘာမှ မရှိ
လို့ ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်နေရှာတယ်။

သူ့ခံစားချက်တွေကို ရင်ဖွင့်ပြချင်
နေတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူ ရင်ဖွင့်ပါလေရော။ နဂိုတည်း
က ဘာမှမရှိတဲ့ သူ့ရင်ကို ဖွင့်ပြတော့ လူတွေက
ဘာမှ မမြင်ရဘူးပေါ့။ အဲဒါကို သူ ထပ်ဆင့် ဝမ်း
နည်းရတဲ့အကြောင်း... ခံစားချက်တွေကို ပြောပြ
ချင်နေတယ်တဲ့လေ....။

အဲဒီ ဟင်းလင်းပြင်ရဲ့ ခံစားချက်ကို
သူ့ကိုယ်စား... ရေးပေးပါ။

၁၁၀

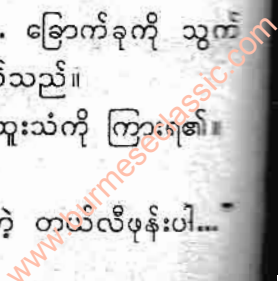
လူတစ်ယောက်... ။

ဖုန်းခလုတ်.. ခြောက်ခုကို သွက်
သွက်လက်လက် နှိပ်လိုက်သည်။

တစ်ဖက်မှ ထူးသံကို ကြားရ၏။

“ဟဲလို...”

“အရေးကြီးတဲ့ တယ်လီဖုန်းပါ...”

သူ့စကားအဆုံးတွင်၊ တစ်ဖက်မှ
ဖုန်းချသွား၏။

သူ ထပ်ခေါ်ပြန်သည်။ တစ်ဖက်မှ
ထူး၏။

“ဟဲ့လို့...”

“အရေးမကြီးတဲ့ တယ်လီဖုန်းပါ...”

တစ်ဖက်မှ ဖုန်းချသွားပြန်သည်။

တတိယအကြိမ် သူ ထပ်ခေါ်၏။

တစ်ဖက်မှ ထူးသံမကြားခင်သူစဉ်းစားနေမိသည်။

အရေးကြီးသည်ဆိုတော့လည်း ချပစ်၏။ အရေး

မကြီးဆိုတော့လည်း ချပစ်၏။

ဒီတစ်ခါ... သူ ဘာပြောမလဲ။

“အရေးမကြီးတကြီး တယ်လီဖုန်း

ပါ” ဟူသော အဖြေမျိုးကိုတော့ မလိုချင်ပါ။

၁၂၂

လူတစ်ယောက် ခရီးဝေးကြီးမှ
ရောက်လာသည်။

ထိုအချိန်တွင် သူ၏ ပထမဆုံးခြေ
လှမ်းနှင့် နောက်ဆုံးခြေလှမ်းတို့ အငြင်းအခုံ ဖြစ်
နေကြ၏။ ပထမဆုံး ခြေလှမ်းက...

“ကျုပ်က ခင်ဗျားတို့ကို ဆွဲခေါ်သွား
ရတာ...”

နောက်ဆုံးခြေလှမ်းကဒေါသတကြီး
ဖြင့်...

“မဟုတ်ဘူး... ခင်ဗျားတို့ကို ကျုပ်
မောင်းသွင်းလိုက်တာ...”

....

....

သင်သာ ခုံသမာဓိတစ်ဦးအဖြစ် ဤ
အငြင်းအခုံကို ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရမည်ဆိုလျှင်...
မည်သို့ ပေးမည်နည်း။ စီရင်ချက်ကို ရေးပြပါ။

၁၃၊

အင်္ဂါနေ့လေးတစ်နေ့ ရှိတယ်။

နွေရာသီမှာ ရှိတာမို့.. နွေအင်္ဂါလေး
ဟာ ပူတယ်။

နောက်... အင်္ဂါနေ့လေးတစ်နေ့
လည်း ရှိတယ်။

ဆောင်းရာသီမှာ ရှိတာမို့ ဆောင်း
အင်္ဂါလေးက အေးတယ်။

တစ်နေ့မှာ...

လောကရဲ့ထောင့်ချိုးတစ်ခုမှာ နွေ
အင်္ဂါနဲ့ ဆောင်းအင်္ဂါတို့ ထိပ်တိုက်တွေ့ကြပါလေ
ရော။ သူတို့ဟာ အင်္ဂါချင်း တူပေမယ့် အပူအအေး
ချင်း မတူဘူးလေ... ။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဘာတွေ
ပြောကြမလဲ... ။ သူတို့ ပြောကြမယ့်စကားတွေ
အတွက် သင့်စိတ်ကူးထဲက အဖြေကို ပေးပါ။

လေးစားစွာ...

တာရာမင်း 60
25.11.98

www.burmeseclassic.com